

PARLAMENT DE CATALUNYA

Presidència
de l'honorable Sr. Joan Casanoves i Maristany

DIARI DE SESSIONS

Sessió del dia 14 de juny del 1933

SUMARI

A les cinc i dotze minuts de la tarda s'obre la sessió, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany.

Lectura i aprovació de l'acta de la sessió anterior.

Ordre del dia:

Prec del senyor Fontbernat, al senyor Conseller Primer i al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, sobre el traspàs dels serveis de repartiment de contingents. La Cambra s'hi adhereix.

Prec del senyor Tries de Bes, al senyor Conseller de Governació, sobre un acte de l'Alcalde de Santa Perpètua de la Moguda.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

El senyor Tries de Bes anuncia una interpel·lació al senyor Conseller de Justícia i Dret sobre el traspàs dels serveis relatius al Notariat de Catalunya.

La Presidència dóna compte d'un telegrama de l'honorable senyor President, Lluís Companys, saludant la Cambra en prendre possessió del càrrec de Ministre de Marina de la República.

Continuació de la interpel·lació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.

Resposta del senyor Conseller de Governació.

Se suspèn el debat.

El senyor Conseller de Justícia i Dret respon el prec que li féu el senyor Gerhard sobre la situació d'uns treballadors de Prat de Llobregat.

Rectificacions dels senyors Gerhard i Conseller de Justícia i Dret.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu al Projecte de Llei sobre la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.

En votació nominal és aprovat l'article 6.º Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

És retirat un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a l'article 6.º

El senyor Carreres i Artau impugna la totalitat de l'article 7.º esmentat.

En votació ordinària és aprovat l'article 7.º Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

Article 8.º El senyor Serra i Moret defensa un vot particular de la Minoria d'Unió Socialista a aquest article.

Es rebutjat per la Comissió i per la Cambra, amb els vots a favor de les Minories d'Unió Socialista i de Lliga Catalana.

El senyor Tries de Bes defensa un vot particular de la Minoria de Lliga Catalana a l'article 8.º, que ha estat rebutjat per la Comissió.

El senyor Galés, per la Comissió, li contesta.

Rectificació del senyor Tries de Bes.

Intervenció del senyor Conseller de Justícia i Dret.

Es rebutjat el vot particular de la Minoria de Lliga Catalana, amb els vots a favor d'aquella Minoria.

Es dona compte d'una esmena de Lliga Catalana a l'article 8.º

El senyor Ventosa i Calvell la defensa.

Per tal que la Comissió pugui deliberar sobre aquesta esmena i una altra presentada al mateix article 8.º, se suspèn la sessió.

En reprendre's la sessió es dona compte de la nova redacció de l'article 8.º acordada per la Comissió.

El senyor Abadal impugna la totalitat de l'article.

Resposta del senyor Conseller de Justícia i Dret i rectificació del senyor Abadal.

El senyor Comorera explica el vot.

En votació ordinària és aprovat l'article 8.º Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.

Se suspèn el debat.

Ordre del dia per a la sessió de dijous.

S'aixeca la sessió a dos quarts de nou i dos minuts de la vetlla.

S'obre la sessió a les cinc i dotze minuts de la tarda, sota la presidència de l'honorable senyor Joan Casanoves i Maristany, Vice-president primer de la Cambra.

Al banc roig hi ha els honorables senyors Consellers de Governació i de Treball i Obres Públiques.

Es llegida i aprovada l'acta de la sessió anterior.

ORDRE DEL DIA

Precs i preguntes

El traspàs dels serveis de repartiment de contingents

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Fontbernat.

El Sr. FONTBERNAT: Senyors Diputats: Prego a la Presidència que tingui a bé transmetre aquest prec meu al senyor Conseller d'Agricultura i Economia, i també al senyor Conseller Primer. Es refereix als contingents a la comarca del Baix Llobregat.

Tots coneixem prou el malestar que en l'actualitat regna a la comarca del Baix Llobregat, per la raó que les fruites i el peix, que com tots sabem es passen molt més aviat que altres productes, degut al repartiment de contingents efectuat pel servei agronòmic de Catalunya; aquests contingents es reparteixen de la manera més arbitrària, es reparteixen de la manera més injusta, es reparteixen de la manera, podríem dir-ne, més fantàstica. No voldria jo donar-ne les culpes a ningú; tan sols vull, en aquests moments, posar a la consideració del senyor Conseller d'Agricultura i Economia i també del senyor Conseller

Primer i de tota la Cambra, la urgència amb què hem de demanar al Ministre d'Agricultura o al Director general de Comerç de la República, que s'efectuï el més prompte possible aquesta delegació de serveis que va ésser demanada en l'assemblea de Sant Feliu de Guíxols per tots els delegats d'Ajuntaments de la comarca del Baix Llobregat, i amb posterioritat va ésser ratificada en una altra assemblea que es va celebrar al Teatre del Bosc, organitzada per la Unió de Sindicats Agrícoles. Aquesta delegació de serveis ha estat promesa; però aquesta delegació de serveis no ha arribat i hem de desitjar que no ocorreixi el cas que arribi quan ja els préssecs i les prunes de la comarca del Baix Llobregat s'hagin podrit i hagin hagut d'ésser llançats a la mar, com va passar a Port-Bou i a Cervera. Si aquest fet s'arribés a donar, aleshores els pagesos del Baix Llobregat tindrien raó de venir a queixar-se de manera violenta.

El Sr. TRIES DE BES: Ja ho han fet; ho han fet avui.

El Sr. FONTBERNAT: No, avui no ho han fet; avui no s'han queixat de manera violenta. Avui — el senyor Romeva m'acompanyava i m'hauria agradat que estigués en aquests moments aquí present, per a fer-li palès l'agraïment dels pagesos, perquè així m'ho han encarregat, però en absència del senyor Romeva jo faig públic aquest agraïment a les persones dels Diputats de Lliga Catalana que el representen com a company de Minoria — si el senyor Romeva estés aquí, dic, podria ratificar el que jo dic, o sigui, que els pagesos de la comarca del Baix Llobregat no s'han manifestat violentament. Els pagesos volien agafar el senyor Ullastres i llançar-lo pel balcó...

El Sr. FABREGA: Si és tan gros! (Rialles.)

El Sr. FONTBERNAT: Sí, però a part de què mai ha d'arribar-se a aquestes coses, el senyor Ullastres és molt gros i important i els encarregats del servei de circulació haurien hagut d'apanyar-se per a resoldre el problema que representava el destorb, la nosa, que faria un home tan gros al mig del carrer.

I bromes a part, jo prego a la Presidència que trameti, com ja he dit, al senyor Conseller d'Agricultura i Economia i al senyor Conseller Primer aquest prec, perquè és de molta importància i de vertadera urgència que la delegació de serveis en el que respecta el repartiment de contingents sigui traspassat a la Generalitat tot seguit, sense el més petit ajornament, sense deixar passar una desena més, perquè els contingents es reparteixen d'acord amb normes dictades el 5 de desembre, quan no hi havia fruits, o sigui, que aquestes normes es varen dictar una època de l'any en la qual no sabem el què hi haurà; el cert és que regeixen aquestes normes dictades en 5 de desembre. I quan els elements interessats van a cercar al Governador civil perquè arrangi el problema, perquè resolgui el conflicte, el Governador diu que es vagi a veure el senyor Ullastres, i quan es va a veure a aquest, el senyor Ullastres presenta uns papers molt mullats, amb una llista de persones, de membres d'una Junta tots dimitits, els uns per immorals, els altres per excés de dignitat, i els altres per amor propi. Però el fet és que aquesta Junta de contingents ja no hi actua més que el senyor Ullastres, i hem de reconèixer que un sol amo no pot carregar amb la responsabilitat que representa el funcionament d'aquesta Junta.

El Sr. FABREGA: Però si és tan gros!

El Sr. FONTBERNAT: Per tot això, prego que es doni trasllat d'aquest prec als Consellers ja esmentats, amb la major urgència, perquè no sap ningú el que els pagesos del Baix Llobregat poden fer demà o demà passat; i fóra molt lamentable que una cosa que es pot arranjar molt bé. (El senyor Tries de Bes fa signes a l'orador.) Sí, senyor Tries de Bes. Una cosa que es pot arranjar molt bé, seria lamentable que fos l'origen de greus pertorbacions. El dia que no es vinguin els permisos, com es venen a Tarragona i a Lleida i a Osa i a Terol, aquell dia s'arranjarà la qüestió dels contingents.

El Sr. TRIES DE BES: Ara, ara!

El Sr. FONTBERNAT: Nosaltres coneixem bé i a fons aquesta qüestió, i creiem que quan aquests serveis siguin traspassats a la Generalitat els conflictes actuals se solucionaran immediatament.

El Sr. PRESIDENT: La Mesa trametrà amb la major urgència el prec del senyor Fontbernà als senyors Consellers Primer i d'Agricultura i Economia.

El Sr. TRIES DE BES: Jo m'uneixo al prec del senyor Fontbernà com a representant de la circumscripció.

El Sr. SOL: I jo també m'hi adhereixo, com a representant de Lleida.

Diversos Srs. DIPUTATS: I tots. Tots ens hi adherim.

El Sr. PRESIDENT: Tota la Cambra s'adhereix al prec del senyor Fontbernà. Es constata, amb

gran satisfacció, la unanimitat de la Cambra en ordre a la qüestió plantejada pel senyor Fontbernà en el seu prec.

D'un acte de l'Alcalde de Santa Perpètua de la Moguda

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: He demanat la paraula per a adreçar un prec al senyor Conseller de Governació perquè s'assabenti de l'esdeveniment a Santa Perpètua en relació a un acord pres per l'Alcalde d'aquella població de suspendre un setmanari i de tancar una biblioteca pública molt important que assortia de cultura aquella població, actes aquests que nosaltres considerem fora de la jurisdicció dels Alcaldes.

No ens volem estendre més sobre aquest prec perquè el nostre desig és que el senyor Conseller de Governació en sigui ben sabedor d'aquests fets i aleshores, sobre dades, el prec podria convertir-se en una interpellació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per a dir al senyor Tries de Bes i a tota la Cambra que, realment, jo no conec els fets ocorreguts a Santa Perpètua de la Moguda.

El Sr. TRIES DE BES: Fets, no; ha estat un acte.

El Sr. CONSELLER de Governació: Dono la seguretat al senyor Tries de Bes de què m'informaré sobre allò esdevingut allí, i quan ho sàpiga li diré a la V. S. i a la Cambra per tal que s'obri discussió sobre aquest punt i es pugui corregir l'extralimitació, si n'hi ha hagut.

El Sr. TRIES DE BES: Agraeixo les manifestacions del senyor Conseller de Governació i aprofito estar en ús de la paraula per a pregar a la Mesa que en absència del senyor Conseller de Justícia i Dret li trameti el meu desig de portar a terme una interpellació dintre de breu data sobre el traspàs dels serveis relatius al Notariat de Catalunya. Agrairia, com dic, un xic d'urgència perquè l'assumpte és d'un cert interès.

El Sr. PRESIDENT: Es tindrà en compte l'anunci de la V. S. i la Mesa assenyalará el dia.

(Entra a la Cambra el senyor Conseller de Sanitat i Assistència Social.)

Un telegrama de salutació de l'honorable senyor President de la Cambra

El Sr. PRESIDENT: Ha estat rebut un telegrama de l'honorable senyor President d'aquesta Cambra. El senyor Secretari pot donar-ne lectura:

(Un senyor Secretari llegeix el telegrama següent:)

«Ministre de Marina a primer Vice-president del Parlament de Catalunya. = Text. = Acabo de prendre possessió del càrrec de Ministre i m'apresso a saludar en vós al Parlament de Catalunya que em

va honorar a l'hora històrica de reconstituir la seva autonomia amb l'alt càrrec de primer President de les primeres Corts Catalanes de la República. Confio poder contribuir i servir des d'aquest Govern als ideals de Catalunya i a la grandesa de la República. Mentre remeto la dimissió de President en forma reglamentària us prego volgueu trametre a tots els Diputats la meua inextingible gratitud. Vostre, Companys.»

El Sr. PRESIDENT: Assabentats amb satisfacció del telegrama del nostre honorable President, esperem que en els llocs del Govern de la República seguirà honorant Catalunya i la República.

Continuació de la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyors Diputats: Jo ahir vaig demanar la suspensió d'aquesta interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat per dos motius: en primer terme, perquè portava una tarda molt carregada d'intervencions al Parlament i això feia que no pogués donar aquella extensió necessària que la importància de la interpellació que s'havia plantejat demanava, i en segon terme — que per a mi seria el primer, per la cortesia que em mereix l'home que critica una gestió de govern — per l'absència sabuda per mi del senyor Vallès i Pujals, que és el que havia plantejat aquest problema. Aquesta absència, segons se'm va dir, era deguda a una malaltia. Jo em congratulo des d'ara, noblement aquí, en posar de manifest la meua satisfacció en veure que el senyor Vallès i Pujals s'ha reintegrat a aquesta Cambra i pot reprendre les seves tasques parlamentàries.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Moltes gràcies.

(*Entra a la Cambra el senyor Conseller de Justícia i Dret.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: I com que jo els actes de política i els actes de Govern de Catalunya no els puc confondre amb les baixeses i les petiteses que puguin tacar aquells efectes, jo prefereixo sempre contestar tenint al davant a l'adversari polític per tal de què es doni la sensació de la importància de les paraules que es pronuncien i pugui valorar la justa intenció amb què es diuen.

La interpellació plantejada per la V. S. en la Cambra va ésser motivada per una sèrie de disposicions emanants del Departament de Governació. La V. S. va assenyalar uns límits a la interpellació i jo, que sóc un home disciplinat i que sempre vaig dintre dels límits que m'assenyalen, aquesta vegada he de confessar que hauré de depassar aquests límits assenyalats pel senyor Vallès i Pujals, perquè el senyor Vallès i Pujals m'ha fet una interpellació i jo vull fer constar un fet.

Diu que el Conseller de Governació, i en conseqüència el Govern de la Generalitat, han comès una sèrie d'extralimitacions sobre les seves facultats de comandament, sobre les seves facultats de Govern, i aquestes extralimitacions no les fixa en els fets sobre els quals es basen les ordres i les disposicions del Conseller de Governació. Els fets no li interessien.

Diu: «Suposem sempre que en tot això hi ha-

gués motiu suficient per a fer-ho, però encara que hi fos, el Conseller de Governació no ha de depassar els límits que li permet la Llei, aquesta Llei vella i caduca de l'any 77 que permet tantes coses, però que, malgrat de permetre-les, encara hi ha hagut un Conseller de Governació que ha estat prou agoserrat per a passar per damunt d'aquesta i posar sancions superiors al que permet aquesta Llei.» Es a dir, que ens trobem en el fet de què un home d'una habilitat polèmica que em plau reconèixer, un home que està acostumat a portar en les seves mans els problemes propis de l'advocat, no dóna importància als fets.

Jo deia: «Parlem de Sant Celoni, parlem de Cardona i d'Uldecona», i el senyor Vallès i Pujals s'esmunyia. «No, fets no — deia —, parlaré d'infraccions legals que el Conseller de Governació ha fet.»

No volia entrar en els fets i, senyors Diputats, en aquesta Cambra hi ha una gran quantitat d'advocats i tots sabem la importància que té per a enjudiciar, per a l'aplicació del Dret, la relació de fets, i ens trobem en un Diputat advocat, i advocat amb llarga pràctica, que no vol de cap manera entrar en la relació de fets i solament vol entrar en les infraccions de Dret.

Això és prou per a demostrar a qualsevol, fins al més llec, que els fets són d'una importància tan extraordinària, que pel plantejament d'aquesta interpellació el senyor Vallès i Pujals no vol entrar en els fets, perquè de la relació dels mateixos se'n deduiria que les disposicions del Conseller de Governació són més que justes i són més que necessàries. La prova d'això està en què hi havia un Diputat de la seva Minoria, el senyor Casabó, que un dia va sentir-se valent i va anunciar una interpellació sobre política municipal. El senyor Casabó va plantejar aquest problema aquí, i al moment de fer la interpellació va renunciar-hi. Era una interpellació fragmentària, es referia a la política seguida pel Govern de Catalunya en el baix Ebre, i es veu que després d'estudiar serenament els fets no va trobar el punt vulnerable del Conseller de Governació per a atacar-lo, i va dir que no era el moment oportú d'explicar la interpellació perquè no hi havia acte de Govern, i va acabar aquí la interpellació.

Més tard, el senyor Tallada, home molt equànim i molt ponderat, va tenir lleus sospites de què a Uldecona s'havia comès una extralimitació, però com que el senyor Tallada és un home que no es fia massa de les referències dels altres, sinó que vol saber el que ha ocorregut d'una manera exacta, va limitar la seva intervenció dient que vingués aquí l'expedient d'Uldecona perquè el volia estudiar, i si del resultat d'ell en deduïa que el Conseller de Governació tenia raó, no tenia res a dir, però si de l'estudi del susdit expedient se'n deduïa alguna responsabilitat...

El Sr. TALLADA: Ara m'acaben de participar que l'expedient està aquí, a la Cambra.

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja fa uns dies que va venir a la Cambra. Serveixi's mirar la data.

El Sr. TALLADA: L'ofici porta data 14, i fins aquest moment no n'he estat assabentat.

El Sr. CONSELLER de Governació: El se-

nyor Tallada ha volgut documentar-se sobre el que havia ocorregut, i veig que mentrestant no ha demanat la paraula per a intervenir en aquest problema.

El Sr. TALLADA : Perquè continuo no estant assabentat amb certesa del que ha ocorregut allí.

El Sr. CONSELLER de Governació : El senyor Vallès i Pujals va prendre el punt inicial d'atac contra el Conseller de Governació per un fet. Diu : «En realitat no comença ara la interpellació sobre la política municipal al Govern de Catalunya amb les meves paraules, sinó que comença des de l'inici d'aquesta sessió d'avui.» I l'inici d'aquesta sessió a què es referia, era un prec del senyor Miracle, un prec en el qual aquest senyor, seguint la política de la V. S., esmunyí la relació de fets i es va referir a Sant Celoni sense fer relació dels motius que el Conseller de Governació poguessin haver-lo portat a prendre la determinació que va prendre en referència a la vila de Sant Celoni.

I jo deia llavors, contestant al senyor Miracle, que quan la V. S. faria la seva interpellació sobre política municipal exposaria més a fons les motivacions perquè el Conseller de Governació ha pres aquesta determinació, i em vaig equivocar; perquè també el senyor Vallès i Pujals no va voler en la seva interpellació entrar-hi per res, malgrat les insinuacions — malgrat els precés que se li adreçaven des d'aquests bancs — sobre els fets que s'havien desenvolupat a Sant Celoni, a Cardona, a Ulldescon i a tots els llocs on la V. S. es va referir. Però si no va entrar en la relació de fets, en canvi noto de des de fa molt de temps una espècie de diguem-ne «lei motiu» que empra la Minoria de Lliga Catalana de parlar-nos sempre de la Monarquia. A cada moment ens diuen : «El Conseller de Governació és un continuador dels Ministres de la Monarquia». El senyor Miracle deia més encara, i jo passo per endavant de l'èx abrupte del senyor Tries de Bes que em deia Romero Robledo, i passo també per endavant del que em deia el senyor Vallès i Pujals de què era un perfecte Ministre de la Governació de la monarquia que acabàvem de treure d'Espanya. En canvi, el senyor Miracle anava més endavant, i deia : «Es pitjor viure la dictadura del Conseller de Governació que no pas la de Martínez Anido.» Jo què sóc un optimista — i ho declaro terminantment — sentia una satisfacció interior, perquè em deia : Si tu, que ets home de l'Esquerra Republicana de Catalunya, que no has tingut mai cap contacte amb en Martínez Anido, i ve aquí el senyor Miracle, un home tan significat com és, i et diu que ets igual que en Martínez Anido, tens un doble avantatge, un avantatge enorme, l'avantatge enorme de què ets de l'Esquerra i et protegeixan els de la Lliga, perquè les VV. SS. saben que en Martínez Anido comptava amb la seva perfecta admiració. (*Protestes en la Minoria de Lliga Catalana i rumors en els altres sectors de la Cambra.*)

El Sr. SOL : El varem combatre sempre.

El Sr. ANDREU : Pregunteu-ho a en Bertran i Musitu. (*Rumors i protestes.*)

El Sr. PRESIDENT : (*Imposant ordre amb*

la campaneta) Senyors Diputats, no pertorbin l'ordre de la discussió.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Erem tan amics, que va estar un mes a la presó el senyor Miracle!

El Sr. FARRERES I DURAN : Era per una altra qüestió. (*Diversos senyors Diputats pronuncien mots que no s'entenen clarament.*)

El Sr. PRESIDENT : Segueixi el senyor Conseller de Governació.

El Sr. CONSELLER de Governació : Jo vull treure la conseqüència que potser seria hora que aquest record per a nosaltres gens agradable de la monarquia no ens vingués dels bancs de les VV. SS. Vull dir que ja és hora de liquidar aquest assumpte, i si algú pot referir-se a la monarquia en aquesta hora d'acusacions, no és des d'allí cap aquí, sinó d'aquí cap allí.

El Sr. SOL : Igual, exactament igual.

El Sr. CONSELLER de Governació : Senyor Sol, amb tots els respectes, les VV. SS. han apuntalat una monarquia quan queia. (*Protestes en la Minoria de Lliga Catalana.*)

El Sr. DURAN I VENTOSA : Encara? Em creia que s'havia de retirar això d'apuntalar.

El Sr. CONSELLER de Governació : Nosaltres afirmem que les VV. SS. apuntalaven una monarquia quan queia i donaven Ministres perquè s'aguantés aquesta monarquia quan nosaltres anàvem al carrer i anàvem a la presó per a enderrocar aquesta monarquia.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Això del carrer... (*Rumors.*)

El Sr. FRONJOSA : ; Amargaven l'existència dels republicans!

El Sr. CONSELLER de Governació : Nosaltres podem dir això ben alt; nosaltres anàvem al carrer a enderrocar això, i jo, que no faig mai al·lusió a aquestes coses, no és just que se'm faci el retret de semblar-me a la monarquia vingut des d'aquests bancs.

El Sr. DURAN I VENTOSA : No era la monarquia; era Romero Robledo.

El Sr. CONSELLER de Governació : Sí, però en canvi no recorden els Ministeris a què pertanyien les VV. SS.

El Sr. VENTOSA I CALVELL : Perdoni'm el senyor Selves, però el Ministeri del qual jo formava part no va nomenar un sol Regidor governatiu, precisament per l'acció nostra; ni un de sol.

El Sr. FRONJOSA : El que és una vergonya, és que el senyor Ventosa parli en aquests moments. (*Diversos senyors Diputats pronuncien paraules que no arriben clares als taquígrafs. El senyor President imposa ordre.*)

El Sr. VALLS I TAVERNER : Senyors Selves, no tenim res a rectificar del que heim fet.

El Sr. CONSELLER de Governació : Jo, que comprenc totes aquestes coses, que no deixaran les VV. SS. de comprendre que jo tinc interès en dir...

El Sr. DURAN I VENTOSA : És una diversió estratègica, només.

El Sr. VALLÈS I PUJALS : Per a desviar allò dels Ajuntaments.

El Sr. CONSELLER de Governació : No, no; és per a situar-nos cadascú en el pla que ens pertoca, i comprendrà que volguem liquidar d'una vegada que

des d'aquí se'ns digui que nosaltres estem emprant procediments de la monarquia.

El Sr. SOL: Dels seus Ministres. (*Protestes en la Majoria.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: I és que, senyor Sol, Ministres com Martínez Anido crec que no hi ha cap home en aquesta Cambra, amb dignitat, que pugui suportar la comparació amb Martínez Anido. (*Aplaudiments en la Majoria.*) Però bé: no té importància. Jo crec que el senyor Vallès i Pujals, el dia que vulgui plantejar una altra interpellació sobre política municipal, ell, com tots els seus companys, tindran la benevolència — jo li dic així; la benevolència, com a paraula prou tamitzada — de tornar-nos a recordar a nosaltres aquests procediments.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: I el bon gust: fins per estètica, se n'haurien d'estar.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: És que Romero Robledo signà la Llei del 77.

El Sr. FRONJOSA: Vàreu trair Catalunya per a ajudar la monarquia! (*Rumors.*)

El Sr. CONSELLER de Governació: Però el senyor Vallès i Pujals és un home que se'ns ha demostrat en aquest Parlament, a més d'adversari decidit de la monarquia, perquè no li agradaven els procediments que emprava la monarquia, adversari dels homes que ataquen l'autonomia municipal.

El senyor Vallès i Pujals ha parlat sempre en aquest Parlament com a un home que pels principis ideològics del Partit repugnés en la seva consciència la intrmissió governativa en els Ajuntaments. Això, com a principi ideològic del Partit. És a dir, que han volgut presentar el Conseller de Governació com aquell home que ha dit: «Aquí estic jo, vaig a entrar en la vida dels Ajuntaments, vaig a fer i desfer per la meua sola voluntat, passar per damunt de la Llei i disposar solament allò que em pugui afavorir en un sentit partidista.» Senyor Vallès i Pujals, si la V. S. m'ho permet, i crec que tindrà la gentilesa de permetre-m'ho, li llegiré unes línies on es demostra una demanda d'intervenció directa dintre de la vida dels Municipis perquè la tinguéssin la persona que representés un Govern. Si m'ho permet, vaig a llegir aquestes paraules que crec que il·lustraran molt aquesta discussió sobre l'autonomia dels Ajuntaments. Jo recordo que es van dir i llegeixo textualment aquestes paraules: «Són, per una banda (referint-se als Alcaldes), els caps de la política de l'administració del poble, i, per altra banda, són els representants del Govern Central, els representants dels Governadors.» I diu més avall: «perquè les extralimitacions, les irregularitats, les arbitrarietats, les vexacions molt freqüents, com té aquesta Cambra ocasió d'anar escoltant, que cometen els senyors Alcaldes, nosaltres no sabem ben bé quan les cometen com a caps polítics i administratius de llurs respectius pobles, o quan les cometen encara com a sotmesos a l'autoritat, al control, a la vigilància o al que sigui dels Governadors civils, vida local que està sota de la vigilància del Parlament de Catalunya i del Govern de Catalunya.» I continua: «Davant de fets d'aquesta naturalesa, jo voldria preguntar, d'una manera concreta, al Conseller de Governació quina mena de defensa en un règim d'autonomia, però d'autonomia ordenada, que vol dir respecte a la Llei; quina mena de defensa tenen els veïns dels pobles que no es troben amb la facilitat amb què els ciutadans es troben a Barcelona de poder

acudir cada dia a les autoritats superiors. Si; jo pregunto quina defensa ràpida tenen aquests ciutadans per a no ésser víctimes de fets d'aquesta naturalesa. I en relació amb aquests procediments, jo voldria preguntar també al Conseller de Governació fins a quin punt estima procedent que els Alcaldes en ús, o millor dit, en abús de les seves atribucions, intervinguin en aquesta vida social, de distracció, d'esbarjo, en els pobles, condicionant-la de la manera que millor convingui als seus fins partidistes.»

Paraules del senyor Vidal i Guardiola. (*Molt bé, en la Majoria.*)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: ; Ja en parlarem, de tot això!

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo no he vist mai una incitació més directa a un Conseller de Governació perquè intervingui governativament dintre de la vida d'un Municipi. Aquesta teoria sostinguda per la V. S. està totalment desfeta per la intervenció d'un company de la V. S. que deu tenir també intactes tots els principis ideològics del Partit. També seria hora de bandejar com allò de la monarquia aquesta falsedat de posicions que no volen ésser ni monàrquics ni volen atacar de cap manera l'autonomia des dels bancs d'aquí davant. I ara jo, si servís d'alguna cosa, diria: De la intervenció del Conseller de Governació només se n'ha parlat en el sentit en què ha tingut una exteriorització de cert aire coactiu; no s'ha volgut parlar de les gestions d'amistós arranjament que des de la conselleria de Governació s'han portat a cap. Les VV. SS. han callat en absolut, no hi ha hagut ningú que s'aixequés des d'aquests bancs per a dir que quan s'havia imposat la voluntat de la Llei que des del Departament de Governació s'havia fet complir aquesta Llei. Casos: Mataró, Calella; altres casos: Vic, Santa Maria de Torelló, Torelló, Sant Vicenç de Torelló, on hi ha hagut una intervenció conciliadora; més casos: Masies de Voltregà, Sant Hipòlit de Voltregà. Des d'aquests bancs s'han callat aquestes gestions, gestions de conciliació que les VV. SS. els consta d'una manera certa i absoluta que hi ha hagut per part del Departament de Governació aquell interès especial que abans d'arribar a mesures de caràcter extraordinari s'han esgotat totes les vies d'amistós arranjament. ¿Per què no s'ha dit tot això? Quan l'adversari té la lleialtat d'atacar ha de reconèixer allò que li és favorable i allò que li és desfavorable; el contrari, és un atac fragmentari que no té cap importància. Tots sabem que la forma d'argumentació feta d'una manera fragmentària pot donar conseqüències i resultats totalment diferents. Les VV. SS. havien de conèixer aquesta intervenció amistosa que s'havia fet des de la Conselleria de Governació. Comprengueu perfectament l'excitació i la indignació, que jo faig l'honor d'entendre que era totalment suposada. Jo no crec que la V. S., i em refereixo particularment al senyor Vallès i Pujals, es trobi indignada davant del que havia fet el Conseller de Governació; crec més aviat que a la V. S. li varen encarregar una mala papereta; li varen dir: «Vostè, que des del primer dia va començar a atacar el règim d'estructuració de l'Oficina d'Administració Local, vostè ha de veure si en

aquestes disposicions del Conseller de Governació hi troba alguna cosa per a poder atacar de la manera que sigui, de biaix, no de cara a cara, l'obra del Govern de Catalunya. És una mala papeleta, que li ha tocat, senyor Vallès i Pujals. Què hi farem! A vostè li han encarregat aquesta i avui ha portat a aquesta Cambra aquest problema de la vida municipal, quan sap — a la V. S. li consta d'una manera absolutament certa — que nosaltres som els primers partidaris, que som els primers defensors d'aquesta autonomia municipal que ha volgut dir que anàvem a atacar.

I vaig a recollir els extrems principals de la seva interpellació. La V. S. tenia el suport de dues columnes per a llançar-se a l'atac contra les disposicions de la Conselleria de Governació: la primera, eren les infraccions de caràcter legal; l'altra, era llançant contra meu una suposada situació de divorci polític que em pogués posar en una situació de dificultat en aquesta Cambra. Deia, que jo trobava l'hostilitat, l'oposició i la protesta — aquestes són les paraules — de la Federació de Municipis, exterioritzada, segons deien els diaris, venint-me a trobar en el meu Departament de Governació.

El Sr. ARNAU: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER de Governació: Aquí hi ha alguna persona, que en aquells moments venia en representació de la Federació de Municipis, que podrà parlar a veure si és aquesta la situació i els acords presos per la Federació de Municipis.

Hi ha un atac més greu, que em va doldre més, perquè sabia el senyor Vallès i Pujals que no me'l podia fer: és el suposat divorci existent entre la Comissió de Governació, entre la majoria dels que componen la Comissió de Governació i el Conseller de Governació, o sigui entre companys i amics meus del Partit que formen part d'aquesta Comissió de Governació i el Conseller de Governació. Deia que jo havia trobat obstacles per a la Llei d'agregació i segregació de Municipis presentada al Parlament. La V. S. ho deia d'una manera clara i està aquí al DIARI DE SESSIONS. Jo dic també: hi han aquí membres de la Comissió de Governació, que jo no recordo mai en cap moment que la Comissió de Governació hagi posat cap obstacle al Conseller de Governació en el sentit de veure amb disgust l'obra, diguem-ne, si voleu, revolucionària, que practicava el Conseller de Governació pel compliment de la Llei pels Municipis de Catalunya. Jo espero també que la Comissió de Governació, pel que afecta directament al Conseller de Governació, dirà si ha posat mai, en cap moment, cap mena d'obstacle a l'actuació seva dintre l'esfera municipal de Catalunya.

El Sr. SIMÓ I BOFARULL: Demano per parlar.

El Sr. CONSELLER de Governació: I això són dues suposicions. Amb les extralimitacions legals i aquesta situació política, s'ha volgut fonamentar tota l'embestida contra el Conseller de Governació. Ja que el senyor Vallès i Pujals, hàbil polemista, hàbil advocat, no ha volgut fer una relació de fets, és a dir, que ha aplicat un cas de Dret sense estudiar els fets, jo en aquest moment — per una interpellació sempre un se sent enjudiciat — he de dir: el que no va fer el senyor

Vallès i Pujals, vaig a fer-ho jo a la Cambra, perquè tothom tingui coneixement perquè vaig prendre aquestes disposicions. Jo vaig dir a la Cambra els fets que motivaren l'aplicació de la Llei en tots els casos a què s'ha referit el senyor Vallès i Pujals.

Comencem, potser pel més debatut, comencem per Sant Celoni. Jo em permetré llegir textualment la relació de fets de Sant Celoni. S'ha volgut en aquesta Cambra, i fora d'aquesta Cambra, crear un ambient sobre la qüestió de Sant Celoni volent suposar que sobre Sant Celoni hi havia dos fets de caràcter religiós, i sobre aquesta extralimitació constitucional el senyor Conseller de Governació havia destituït un Ajuntament, havia creat una Comissió gestora, dos fets rigorosament falsos. Primerament el Conseller de Governació no ha destituït encara cap Ajuntament, perquè no té facultats legals per a la distitució d'Ajuntaments. Ha suspès un Ajuntament que és el de Sant Celoni, però no en la seva totalitat; han quedat dos Regidors de l'Ajuntament de Sant Celoni; un del Partit Radical, que defensen les VV. SS., i un altre del Partit d'Esquerra Republicana; l'única cosa que ha fet és nomenar el tercer de la Comissió gestora. Aquella cèlebre impugnació perquè s'aplicaven les Comissions gestores, perquè veníem al Parlament a fer una ficció d'aprovar unes Comissions gestores per a l'article 29, jo explicaria a la V. S. com és més democràtic aquest procediment que el que em brindava la Llei que no he volgut acceptar.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ah, si la V. S. posa primer el sentit democràtic que el sentit jurídic...! Ja en parlarem.

El Sr. CONSELLER de Governació: Estem aquí per a parlar. Anem a veure la qüestió de Sant Celoni: el 24 d'octubre del 1932 va practicar-se una primera inspecció, quan jo no era encara Conseller de Governació, en virtut d'una denúncia sobre l'Ajuntament de Sant Celoni, i en virtut d'aquesta denúncia s'advertiren negligències greus, principalment en la rendició de comptes, que motivaren un seriós apercebiment de l'autoritat competent. Aquest requeriment no tan sols no fou obeït, sinó que la situació és agreujada amb noves deficiències que assenyalava l'Inspector i amb el nou endarreriment dels comptes del 1932, greu infracció que cau de ple — apunti-s'ho bé — en l'article 121 i següents del Reglament d'Hisenda.

Comencem per a desvirtuar una de les acusacions més fortes de la V. S. No és allò d'anar directament a la suspensió, no és anar directament passant per damunt de tots els procediments, immediatament a la suspensió d'un Ajuntament; és havent-hi abans un procediment d'apercebiment perquè l'Ajuntament rectificqués allò que estava mal fet administrativament.

Segon extrem. No hi ha control en la recaptació. Durant l'any 1931, el 1932 i el que va del corrent, no consta cap acord municipal aprovant liquidacions del recaptador, aspecte essencial en tota l'administració, majorment en el cas de Sant Celoni en què el recaptador — fixi-s'hi bé — no té fiança constituïda, cas anormal, comparat amb totes les recaptacions municipals.

Tercer. Els documents de comptabilitat, els de

càrrega i data, no estan ni reintegrats ni s'han liquidat els impostos que gravaven els pagaments.

Quart. S'han fet contractacions il·legals — tot d'aspecte administratiu, senyor Vallès i Pujals — com la de servei de recaptació d'arbitris de llocs públics que es va atorgar directament a un particular sense subhasta ni concurs.

Cinquè. S'ha notat la pràctica abusiva consistent en la realització fraccionada d'obres, per a burlar les formalitats de contractació. Així resulta que en un mateix exercici, un mateix senyor va cobrar 7,000 pessetes, en diferents períodes, per la construcció de nínxols.

Sisè. Consta en el informe del delegat senyor Escofet — el delegat senyor Escofet ho era l'any 32, quan jo no tenia res a veure amb el Departament de Governació — que per un simple acord municipal de 13 de juliol del 1932, es va modificar una Ordenança d'exacció infringint els articles 323 i 324 de l'Estatut, fet que voreja el cas de responsabilitat per exacció il·legal.

Anem ara a les infraccions de caràcter constitucional o polític.

Primer. En els padrons d'arbitris de lloguers de l'any 1931 i 1932 no hi figura l'ocupant de l'edifici on es trobava instal·lada l'Associació Col·legi «Verge del Puig», dels germans de la Doctrina Cristiana. Aquesta és una subvenció indirecta prohibida per l'article 26 de la Constitució i, a més, tal ommissió està en pugna amb l'article 319 de l'Estatut, en què s'estableix que l'obligació de contribuir és sempre general en els límits de la Llei. Articles infringits, doncs, 26 de la Constitució i 319 de l'Estatut municipal.

Segon. En el Pressupost per a l'exercici actual hi figuren les següents consignacions: Al cap. VIII, art. 3.er: «Subvenció a les Conferències de Sant Vicenç de Paül o Junta municipal de Beneficència, 2,000 pessetes; cap. X, art. 3.er, subvenció al Col·legi de germans de la Doctrina Cristiana, 400 pessetes; a més, en una certificació aportada per l'Ajuntament sancionat hi apareix una altra consignació il·legal. A la partida tercera, art. 2.ª, cap. VIII, hi figura una subvenció de 160 pessetes, a les germanes de la Nativitat. És a dir, que estava afavorint d'una manera clara, oberta, a totes les institucions religioses que hi ha al poble de Sant Celoni. Els que alleguen que aquestes subvencions tenen caràcter benèfic i no religiós, veigin si els documents, lletra A, apartat marcat amb lletra vermella, que indica que aquestes subvencions són dedicades únicament i exclusiva a l'ús d'aquestes institucions a què va determinat.

Periòdicament, i a això jo no li dono una importància excessiva, periòdicament en les sessions es dona compte de les invitacions a la corporació oficial per a assistir a festes o funcions religioses, i una de les vegades consta un acord especial agraïnt la invitació — consta amb acta — agraïnt per unanimitat la invitació i encara que no s'hi pugui anar oficialment que s'hi vagi amb caràcter particular a la processó. Acords semblants foren presos en sessions de 16 de març de 1932 i 25 de maig de 1932.

Jo dono aquesta relació de fets per si el senyor Vallès i Pujals té després a bé rectificar-ho.

Sobre Sant Celoni es va dir aquí, no per la V. S., però sí pel senyor Miracle, que el delegat de la

meva autoritat a Sant Celoni havia dit, davant de la manifestació unànime del poble: «Jo m'en vaig a Barcelona a dir al President de la Generalitat que aquí, veritablement, la voluntat del poble és que continuï el mateix Ajuntament.» Jo tinc l'informe del delegat i em permetrà la V. S. també, encara que sigui cansant a la Cambra, llegir-lo:

«En compliment del vostre manament del dia d'ahir, el sotassignant, en qualitat de delegat governatiu, va personar-se en el poble de Sant Celoni a l'objecte de donar possessió a la Comissió gestora nomenada per ordre del 2 del mes que som per a substituir a l'Ajuntament de l'esmentada població.

En arribar a Sant Celoni, a les vuit hores cinquanta minuts de la tarda, tot seguit hom ha pogut apreciar que la situació era quelcom anormal, car es trobava congregat molt de públic en la plaça de l'Ajuntament, que feien ostensible mostra de protesta contra l'ordre de suspensió de l'Ajuntament, volent impedir el compliment de la tasca encomanada. La Casa de la Vila era totalment envaïda prèviament per gent del poble que feren impossible l'entrada en la mateixa del que subscriu i dels membres designats per a formar la Comissió gestora. Es comprendrà fàcilment que la primera mesura hauria estat desallotjar la Casa de la Vila d'aquella munió de gent que, amb la seva incessant cridòria i actitud d'amenaça, impossibilitaven el lliure accés a la mateixa; mes, després d'un canvi d'impressions amb el Tinent que comanava les forces que havien de tenir cura de l'ordre públic, i en atenció a què solament es comptava amb sis parelles de Guàrdia civil, les quals es veien impotents per a aturar l'avalanxa de gent, fins a l'extrem que tingueren necessitat de carregar les armes per a intimidar els amotinats, a l'objecte d'evitar les greus conseqüències que aquell moment d'exaltació podia reportar, el sotassignant decidí suspendre momentàniament l'execució de l'ordre no sense abans advertir a l'Alcalde de la població, senyor Josep Coll i Casamiquela, que si bé deixava de complir l'ordre superior, el que resultés ésser promotor d'aquell conflicte hauria d'atendre's a les conseqüències.

Era públic i notori entre els elements allí congregats que tot havia estat preparat pel referit senyor Coll, arribant, àdhuc, a l'extrem de reclutar gent casa per casa perquè anessin a l'Ajuntament a l'hora assenyalada per a donar possessió a la Comissió gestora. Abans també, segons referències, s'havia celebrat una reunió pública convocada pel propi Alcalde, que tingué per resultat excitar els ànims en contra de l'ordre governativa de suspensió de l'Ajuntament.

El sotassignant, un cop suspesa la gestió encomanada, es traslladà al poble immediat, des d'on comunicà per telèfon a la vostra autoritat ço que havia succeït i rectificà més tard verbalment la referència al retornar a Barcelona a les dues de la matinada.

La qual cosa m'honoro en traslladar a V. E., etc.»

Això perquè vegin les VV. SS. que és molt diferent dit d'una manera o dit d'una altra.

Anem a Cardona, un altre dels Ajuntaments

que jo he suspès en part. De Cardona he de dir dos fets: el primer, que a Cardona no hi ha Comissió gestora, i el segon, que s'han suspès nou Regidors i que tots nou Regidors — ja que volem saber la filiació política — són de la Lliga.

El Sr. DURAN I VENTOSA: Ja ho suposàvem!

El Sr. CONSELLER de Governació: Ho suposàveu, però no us agradarà el per què han estat suspesos.

Anem a parlar dels fets que han motivat la suspensió de la majoria de l'Ajuntament de Cardona, tota ella de la Lliga. En una visita d'inspecció del delegat del Conseller de Governació, es va dipositar la documentació defectuosa i pendent de revisió en un moble que es va segellar mitjançant un precinte. Aquest precinte ha estat trencat i extreta tota la documentació allí resguardada, essent responsable directe l'Alcalde, segons personalment ha reconegut i ha signat en una acta aixecada en la darrera visita de l'inspector. No solament ho ha reconegut, sinó que ho ha signat en una acta que ell ha trencat el precinte.

Senyor Vallès i Pujals, serà molt difícil defensar aquest plet! Responsabilitat: desobediència greu de l'Alcalde a l'ordre de la superioritat. Articles 180, cas segon, i 189 de la Llei municipal.

Amb data 3 de setembre del 1932 fou apercebut l'Alcalde de Cardona com a responsable de les negligències que havien estat observades en l'administració d'aquell Municipi i requerit per la rendició dels comptes corresponent als anys 1930 i 1931 dintre del termini que s'assenyala d'un mes.

Malgrat haver comunitat l'Alcaldia amb data 17 del mateix mes de setembre que estava ja efectuada la formalització dels comptes susdits, s'ha comprovat recentment — mes de maig darrer — com la rendició no s'ha efectuat, amb l'agreujament d'haver estat simulada oficialment per mitjà dels acords del Consistori, amb protestes i fins les denúncies dels Regidors de l'oposició que han estat respectats els càrrecs, i àdhuc publicant edictes al *Butlletí Oficial*.

Simulació oficial d'haver rendit comptes quan no se n'havien rendit. Responsabilitat: Desobediència greu i reiterada, o sigui insistència després d'haver estat apercebut l'Alcalde i l'Ajuntament.

El simulacre de tramitació ve a agreujar la responsabilitat en forma de falsedat en documents públics.

Apunti: Articles 182 i 189 de la Llei municipal. Falsedat al Fiscal: no he passat encara als Tribunals de Justícia el tant de culpa que pugui haver-hi.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Mal fet. És l'únic que havia d'haver fet.

El Sr. CONSELLER de Governació: Per aquest sol fet estaria justificada la suspensió de l'Ajuntament.

Una altra acusació. Per la manca de llibres de comptabilitat i les irregularitats documentals, és palesada a bastament la incapacitat administrativa d'aquest Ajuntament que no pot atribuir-se com fa l'Alcalde, exclusivament a negligències

d'un funcionari traspassat, car els propis Regidors exemps de suspensió constantment, segons demostra el llibre d'actes, han posat en evidència els treballs d'aquesta desordenada actuació, sense poder-se mai pogut observar cap indici de correcció, doncs, el mateix esperit dels dos fets anteriors descobreix a bastament els propòsits de la susdita actuació.

Dels llibres no se'n pot deduir exactament la situació econòmica. Demés s'ha comprovat com el Recaptador municipal fa tots els pagaments a indicacions verbals de l'Alcalde i sense la intervenció del Dipositari, el qual només és un tipus formulari.

Responsabilitat: Negligències i omissions compreses en el cas tercer de l'article 180 de la Llei municipal.

Una altra acusació. Els propis Alcalde i Secretari reconeixen i subscriuen la situació lamentable de l'ordenació d'aquella administració. Cal dir no més, com respecte de l'any 1932 no hi ha ni un sol justificant de baixa que reuneixi els requisits legals, o bé el pressupost és una ficció i així mateix les normes de contractació que són desconegudes en absolut.

Responsabilitat: Negligències i omissions greus que caldrà exigir a l'hora de rendició dels comptes anuals. Però per l'existència manifesta de malversació de cabals s'hauria de donar compte d'aquest aspecte a l'actuació judicial. (Articles 82 i 84 al 87 de la Llei de Comptabilitat de 1.º de juliol del 1911).

Per últim, l'Alcalde ha ordenat el pagament de factures impugnades per l'Ajuntament, i d'altres no sotmeses al coneixement i fiscalització del Consistori. Posats de manifest a les sessions aquests fets, la majoria sistemàticament es solidaritza amb l'Alcalde.

Responsabilitat: Atribució de faltes, que comet a l'Ajuntament. Cas de suspensió de l'article 180.

Ulldecona. A Ulldecona no s'ha suspès l'Ajuntament. Ulldecona és un cas diferent. A Ulldecona s'ha suspès en els càrrecs de govern a aquells que els estaven tenint; en l'Ajuntament d'Ulldecona no hi ha suspensió d'Ajuntament. Ulldecona mateix, d'una foma automàtica, s'ha donat els càrrecs de govern.

Motivació de la substitució en els càrrecs de Govern: Aquí en aquest Parlament va haver-hi un Diputat per l'extingida província de Tarragona, que va aixecar-se a formular un prec al Conseller de Governació. Aquest Diputat, si mal no recordo, era el senyor Farreres i Duran. Deia: «A Ulldecona hi ha una resistència passiva a complimentar les Lleis de la República. A Ulldecona el dia 14 d'abril, quan s'havia de celebrar l'adveniment de la República, es negaren terminantment a celebrar-lo malgrat els requeriments del Govern civil. Pel que ha comprovat el Govern civil, són certs aquests fets. Per l'enviat especial meu, són certs aquests fets. Però hi ha més; a Ulldecona, que per un Governador, que no era pas d'aquesta fracció política a la qual jo pertanyo, el senyor Noguer i Comet, va imposar-se una multa a l'Alcalde de l'Ajuntament, i — cas peregrí dintre de l'Administració municipal — l'Alcalde va dir: «Conside-

rant injusta aquesta multa, jo proposo a l'Ajuntament, que es pagui de l'Erari municipal.» De tal manera que l'Ajuntament, excepte els Regidors que protestaren d'aquest fet, aprovà que amb càrrec al capítol d'«Imprevistos» es pagués una multa governativa que havia imposat el Governador civil a l'Alcalde.

El Sr. FARRERES I DURAN: La posen a un monàrquic i la paguen els republicans!

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo proposo al senyor Vallès i Pujals que aguditzí tota la seva bona imaginació per a veure la fórmula que calia d'adoptar envers l'Ajuntament d'Ulldecona davant d'un cas d'aquesta extraordinària gravetat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Ja en parlarem.

El Sr. FARRERES I DURAN: D'Ulldecona tindrè molt de gust de parlar-ne amb vostè i portar proves documentals.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No em convençerà.

El Sr. CONSELLER de Governació: Esparraguera. A Esparraguera va haver-hi la destitució d'un Alcalde. En aquest Parlament hi hagué la Unió Socialista de Catalunya, per veu del senyor Comorera, que denuncià fets greus ocorreguts a Esparraguera, fets que tenien una responsabilitat directa per l'Alcalde, per no haver tingut una intervenció per a evitar la mateixa comissió d'aquest fet.

Jo no vaig intervenir aleshores en els fets d'Esparraguera, però es va promoure dintre d'Esparraguera un estat d'agitació que donà el següent resultat: una collisió entre la força pública i el poble. Resultat d'això: un mort. Ja sé que la V. S. va dir que no importa un mort, ni cent — cosa que va provocar la indignació del meu amic senyor Fontbernat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Acabi la frase, gué fóra una baixesa dir-ho tan escaridament. Era als efectes de la meua interpellació. Així tan escaridament, és una cosa inhumana.

El Sr. CONSELLER de Governació: A Esparraguera, l'Alcalde, després d'aquests fets luctuosos, va desaparèixer de la població. Jo vaig requerir-lo verbalment perquè es reincorporés a l'Ajuntament d'Esparraguera i actués d'Alcalde. Va dir — i jo això sí que ho reconec — que era un cas de por insuperable, que no es veia amb cor, malgrat la guàrdia civil, de tornar-se a fer càrrec de l'Alcaldia, i jo li vaig dir que si no ho feia, tal com era la seva obligació, em veuria obligat a suspendre'l en el càrrec d'Alcalde.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Aquí està l'abús.

El Sr. CONSELLER de Governació: No, abús no; ja en parlarem. Vingué el cas que jo, per escrit oficialment, li vaig dir que dintre de tres dies s'havia d'encarregar de l'Alcaldia. Dintre de tres dies no s'encarregà de l'Alcaldia i vingué la suspensió en el càrrec d'Alcalde d'Esparraguera, dient: «Passi al Tinent d'Alcalde a qui correspongui el comanament del Municipi», cosa que a la seva consciència jurídica li repugnava, però li demostraré que aquesta consciència jurídica en aquest moment va tenir una defallença, una equivocació que jo faré ressaltar.

Cas de Begudà. En el Departament de Governació, no hi ha cap queixa contra l'Ajuntament de Begudà. Això ho faig constar d'una manera terminant, perquè no es doni una falsa interpretació a les determinacions del Departament de Governació.

Begudà. Va venir una denúncia al Parlament, feta pel senyor Dot i Arché, en què es deia que era un Ajuntament governatiu, que s'havia d'interpretar com un Ajuntament de nomenament governatiu. Va demostrar-ho. La V. S. intentà desvirtuar-ho, però malgrat això jo vaig entendre per bones les alegacions fetes pel senyor Dot, i després d'un expedient instruït a l'Oficina d'Administració Local, s'acordà el cessi de l'Ajuntament de Begudà, sense que aquest cessi comportés el nomenament de la Comissió gestora tal com facultà l'article 1.º de la Llei de 25 de març del 1933, aprovada per aquest Parlament.

Vaig parar la tramitació aquí perquè hi ha una informació, i en aquesta informació, com sap la V. S., ha concorregut l'Ajuntament de Begudà. Està per resoldre aquest problema, i no té res a veure amb els altres problemes ni representa una intervenció ni una intromissió de caràcter governatiu del Conseller de Governació.

Després de la relació de fets que la V. S. no volia, jo tindrè una especial atenció en refutar una per una totes les argumentacions de caràcter legal que la V. S. ha volgut fer contra les disposicions del Departament de Governació. M'interessa, especialment, recollir cada un d'aquests extrems, perquè, com ja significava un dia, és freqüent que des dels bancs de la Minoria de Lliga Catalana es digui pels senyors Diputats d'aquesta que no s'ha contestat a allò que ells deien.

I avui, com que les contestacions me les he portades escrites per a no deixar ni una sola cosa, ni un sol extrem, contesto un per un tots els arguments de caràcter d'infracció legal que va exposar la V. S., atribuint-los a aquest Departament, amb la qual cosa demostrarem una vegada més que si la V. S. coneix les disposicions legals, també el Govern de Catalunya coneix les disposicions legals amb les quals fonamenta les seves determinacions.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Oh! Que les sap, no en dubtem pas. Si les salta per sobre, potser és saber-les massa...

El Sr. CONSELLER de Governació: La primera acusació de caràcter legal que la V. S. va adreçar al senyor Conseller de Governació, i vaig a transcriure les seves paraules literalment, és el següent: «El senyor Conseller de Governació s'empara en la Llei del 1877, una Llei de fa cinquanta-sis anys; i sobre aquesta Llei de cinquanta-sis anys, vella, la V. S. explica la tramitació completa que, segons aquesta Llei, haurà de tenir les suspensions quan es refereixen a Alcaldes, Tinents d'Alcaldes i Ajuntaments.»

Però jo he de dir a la V. S. el següent: Era convenient que en fer aquesta exposició, que en fer aquesta argumentació, no quedés un punt oblidat i que jo crec completament necessari tenir en compte, i aquest punt és el següent: No és exactament el mateix la suspensió d'Alcaldes i Tinents d'Alcaldes, que la suspensió de Regidors. És una tramitació completament diferent, i la V. S. ho reconeixerà amb mi.

En els articles 179 i 180 de la Llei es diu que en cas de desobediència o infracció, es procedirà a la

suspensió. Ja estem al cap del carrer, perquè fent aplicació d'aquests articles, i també d'altres que es refereixen a aquestes qüestions, podia jo suspendre perfectament en la relació que he fet els càrrecs de govern d'Ajuntaments. Però la dificultat ve en una altra part, la dificultat ve en ordre a la suspensió del càrrec de Regidors, càrrec que ve directament de la voluntat del poble. I aquí ve la qüestió d'interpretació, qüestió d'interpretació de Lleis, i en aquesta qüestió nosaltres ens hem de subjectar a les normes positives anteriors a la nostra actuació i que vinguin de la pràctica i de la jurisprudència ministerial. I en aquest sentit, jo he de dir a la V. S. que hi ha una R. O. de 15 de desembre del 1906...

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Derogada.

El Sr. CONSELLER de Governació: No derogada.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Derogada.

El Sr. CONSELLER de Governació: Vigent.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Derogada, derogada.

El Sr. CONSELLER de Governació: Aquesta Llei no està derogada; és vigent. I diu que en matèria d'aplicació de preceptes de la Llei municipal, el sentit i abast dels quals estiguin resolts pel Ministeri, és necessari atendre's a la interpretació donada per aquest mentre no les modifiquin el Cos legislador o els Tribunals competents. I aquesta interpretació, sancionada per diverses Reials ordres dictades de conformitat amb el Consell d'Estat, és la de l'article 182 de la Llei municipal, article propi substantiu que no està subordinat ni modificat per cap altre. «En matèria d'aplicació de preceptes de la Llei municipal, el sentit i abast dels quals estigui resolt pel Ministeri és necessari atendre's a la interpretació donada per aquest, mentre no la modifiquen els Cossos legisladors o els Tribunals competents, i aquesta interpretació, sancionada per diverses Reials ordres, dictades de conformitat amb el Consell d'Estat és la de què l'article 182 de la Llei municipal — article propi i substantiu, que no té relació subordinada ni directa amb cap altre — estableix una gradació de penes imposades per l'Administració, per faltes de caràcter administratiu, i que res no té a veure amb els preceptes de l'article 189 que estableix les de caràcter polític. I en l'esmentada Reial ordre es disposa de la següent manera, tan terminant: es declara que la interpretació autèntica de tals preceptes (es refereix als articles 180, 182 i 189, està ja resolta per diverses Reials ordres (18 de febrer del 1879, 13 de maig del 1885, etc.), sense que sobre aquest particular tingui que fer-se declaració ni manifestació de cap gènere per tractar-se d'un estat de legislació ferm i executori que ha causat estat i és, per tant, d'observància obligatòria.»

Senyor Vallès i Pujals: Primera observació que la V. S. ha fet dintre del terreny legalista, que cau per la seva base. La distinta jurisprudència ministerial demostra que en aquest cas l'Administració té un poder discrecional, completament propi; i la V. S. no la pot negar aquesta jurisprudència essent un home de lleis.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Completament, la nego en absolut.

El Sr. CONSELLER de Governació: Està bé.

Segona acusació de caràcter legal. «Tot això — diu el senyor Vallès i Pujals — exigeix la Llei del 77, que com veuen els senyors Diputats, és tota una tramitació en la qual entren en joc tota una pila de penes de poder que aleshores hi hauria existents: el Governador, el Ministre de la Governació, el Consell d'Estat i el Consell de Ministres. Però avui tot això es troba refós en la persona del senyor Conseller de Governació.»

I jo he de dir al senyor Vallès i Pujals i a tota la Cambra que en la substanciació d'aquest procediment hi ha tres fases: una instructiva, altra consultiva i altra d'execució. Doncs bé, la instructiva és la que pertany, és la que correspon, és la que assumeix el Conseller de Governació. La consultiva és la que pertany, la que corresponia al Consell d'Estat; i la d'execució és la que pertany al Consell Executiu actualment.

Jo recabo la instructiva, i és l'única en la qual m'he mogut suspenent en virtut d'un expedient que s'està tramitant. La consultiva, com he dit, és la del Consell d'Estat, que la V. S. li dolia aquella agror d'haver atacat la jurisdicció pel procediment de l'Administració Local, però s'ha de tenir en compte que no existeix el Consell d'Estat a Catalunya i en tot cas on s'ha d'aconsellar, on ha de consultar el Conseller de Governació és a l'Oficina Tècnica d'Administració Local.

I la tercera, o sigui l'executiva, sobre la qual ja hi ha una apel·lació de recurs, és la que té el Consell Executiu de la Generalitat, per tant, no digui la V. S. que en la meua persona, en tres fases, apareixi la mateixa persona. Aquests miracles no es produeixen en el Conseller de Governació, es produeixen en altre terreny en què tres persones siguin tota una. (Rialles.)

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Em permet una pregunta?

El Sr. CONSELLER de Governació: Amb molt de gust.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: L'expedient de Sant Celoni, ¿està ja en el Consell d'Estat?

El Sr. CONSELLER de Governació: Ja em dit que a Catalunya no hi ha Consell d'Estat.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Doncs, després de quinze dies d'estar a l'Ajuntament, deuria estar al Consell d'Estat.

El Sr. ESPANYA: Però si no existeix el Consell d'Estat.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyor Vallès i Pujals: Jo vaig tenir una paciència extraordinària quan la V. S. m'estava deixant en aquest banc clavat, perquè ell mateix deia que el Conseller de Governació davant dels atacs que li estava fent, article per article, estava clavat com Sant Sebastià. Estava clavat i com que ara em desclavo, a la V. S. li sap greu.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Jo havia demanat permís per a fer-li una pregunta.

El Sr. CONSELLER de Governació: Senyor Vallès i Pujals: És el Decret que la V. S. impugnava sobre les penyores governatives, i en aquest Decret es diu solament que el recurs que cabrà als interessats, Regidors, Alcaldes o Tinents d'Alcalde quan se'ls imposi una penyora, però no es parla

del recurs que hi cabrà quan se'ls imposi una suspensió.

Senyor Vallès i Pujals, la V. S. segurament sap, no puc dubtar de què ho sàpiga, de què contra els acords que no són fermes no hi ha recurs contenciós administratiu. És una llàstima que jo hagi de recordar-ho a la Cambra. Contra els acords que no són fermes al contenciós administratiu no hi ha recurs.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: No parlava del contenciós, jo.

El Sr. CONSELLER de Governació: No hi ha recurs de cap mena, però he de dir-li que l'expedient diu d'una manera terminant, segons la Llei, amb audiència dels interessats, que és el veritable recurs de caràcter administratiu que la V. S. li vulgui donar, no el contenciós administratiu. És escoltant i aportant la documentació dels interessats, els que afecti el recurs. Diu la Llei que és obligatori instruir aquest procediment dintre dels seixanta dies, i si es dóna aquesta facilitat — quan la dóna la Llei —, ¿quin millor recurs?

I anem al Consell d'Estat; aquesta que sembla que és la pedra forta de la V. S. No hi ha Consell d'Estat, es fa una arbitrariedad, i jo pregunto: ¿On és la Comissió Permanent que afecta al Departament de Governació? ¿On són les Diputacions Provincials, on són les Comissions «Provincials» que han d'entendre en els expedients d'incapacitat, segons el Reial decret del mes de març del 1891, i article 80? I davant d'això, ¿creu la V. S. que jo, Conseller de Governació, m'he de creuar de braços perquè no tingui òrgans intermitjos?

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Bo és saber-ho.

El Sr. CONSELLER de Governació: Jo vaig aprovar un Decret donant recurs sobre les multes en les que la Llei municipal del 77 fa obligatori escoltar el Consell d'Estat, i vaig prescindir del Consell d'Estat i la V. S. no va fer cap alegació perquè no hi havia Consell d'Estat. ¿Es que llavors no l'interessava? En aquell cas, el senyor Vallès i Pujals prescindia de la Llei, però en el present invoca l'arbitrariedad.

Un altre cas: La V. S. no ha volgut — jo crec que no ha volgut — reconèixer els principis en què es funden les resolucions preses pel Departament de Governació. La V. S. diu que jo navego pel mar de l'arbitrariedad, i jo dic que la V. S. navega per una nebulositat, perquè no sabia on anava.

L'article 52 de la Llei municipal en relació amb l'article 119, que em permetrà la V. S. que llegeixi, li faran veure perfectament que el procediment emprat pel Conseller de Governació és el legal. Ara, que la V. S. va llegir l'article 52 i es va deixar l'article 119 i el fa arribar a aquest resultat, pel que demostra que navega per les més etèries nebulositats.

Diu l'article 52:

«Las vacantes de Alcaldes y Tenientes, cuyo nombramiento corresponda a los Concejales, serán cubiertas por los que hayan sido elegidos por mayor número de votos, o superiores en edad, en caso de empate, si ocurrieren dentro del medio año que precede a las elecciones ordinarias, y, en otro caso, por elección en la forma que disponen

los artículos 53 y siguientes. En la primera elección general o parcial, y después de completo el Ayuntamiento, se procederá a cubrir la vacante en la forma que disponen dichos artículos.

El primer día del año económico, después de hecha la elección ordinaria, cesarán en sus cargos los Concejales salientes y tomarán posesión los electos.

El Alcalde saliente concurrirá a este acto para recibir a los nuevos Concejales e instalarlos en sus cargos, y se retirará en seguida con los demás Concejales salientes.»

I diu l'article 119:

«Los Tenientes reemplazarán al Alcalde en todas sus atribuciones, y los Concejales a los Tenientes por el orden establecido en el artículo 52, en casos de ausencia, enfermedades o vacantes interinas.»

Ara anem al cas d'Esparraguera. ¿Quin principi de dret s'havia de portar? Se suspèn un Alcalde perquè no compleix amb la seva obligació. Hi ha un Alcalde i hi han uns Tinents d'alcalde, i la Llei diu que substituirà l'Alcalde el Tinent d'alcalde que pertoqui, no el primer Tinent d'alcalde. No és entrar això en la lliure determinació de l'Ajuntament, sinó aplicar la Llei tal com ve relacionada en els dos articles que he llegit.

Un altre cas, el d'Ulldecona. El Conseller de Governació suspèn tots els càrrecs de Govern. Quin procediment procedia allí? Diu l'article 52 que s'ha de procedir automàticament quan sigui dintre dels sis mesos precedents a la celebració de les eleccions, entre els que hagin obtingut major nombre de vots, i jo vaig dir que substituïssin els que tinguessin major nombre de vots, cosa, per tant, perfectament compatible.

De manera que allò que havia causat sensació a la Cambra no era més que un defecte d'apreciació en parlar la V. S. de l'article 52 i no recordar que hi havia l'article 119, que em donava la raó a mi.

Anem ara al que la V. S., ja després dels atacs de què hem parlat abans en els quals no solament es creia que jo sóc un Ministre de la Governació del vell règim, sinó un Martínez Anido, etcètera, sinó que s'ha dit que jo era un Conseller de Governació que no respectava el Parlament de Catalunya. Deia el senyor Vallès i Pujals: «Però el més greu de tot, el que té més gravetat de tot això que he exposat fins ara, és el de substitució dels Ajuntaments per Comissions gestores; per exemple, en l'ordre de suspensió dels Regidors de Sant Celoni es diu en un extrem segon que per a substituir aquells Regidors es formi una Comissió gestora a tenor del precepte de la nostra Llei del 25 de març, i en un extrem tercer diu: "I això d'aquí endavant tindrà caràcter de generalitat". Això és el més greu de tot; això no és ja un atemptat a l'autonomia dels Municipis, sinó que és un atemptat a les atribucions del Parlament. La Llei del 77, en la qual s'ha volgut emparar la V. S. per a cometre tots aquests actes, dóna les solucions que s'han d'observar quan arribi un d'aquests casos. L'article 193 de la Llei diu, després de referir-se a què poden ésser suspesos els Regidors, els Alcaldes i els Tinents d'Alcalde, pels Governadors i pels Ministres, en

la forma que abans he indicat: "Les vacants procedents de suspensió es cobriran com diu l'article 46". I l'article 46 ens diu: "Que les vacants ocorregudes abans de mig any de la renovació normal dels Ajuntaments es cobriran per mitjà de les eleccions, i que si les vacants ocorren dintre el mig any anterior a les eleccions, es cobriran per uns Regidors governatius que nomenarà l'autoritat governativa entre els que en èpoques anteriors haguessin estat Regidors d'aquella mateixa població."»

És a dir, senyors Diputats, em trobo en el cas de que jo també he d'atacar el Parlament de Catalunya, perquè prescindixo del que pugui dir el Parlament de Catalunya.

L'article a què fa referència la V. S., el 46, sobre el procediment que jo havia d'emprar pels Ajuntaments suspesos i que acabem de llegir, jo he d'oposar-hi uns altres fonaments de caràcter legal, ja que en l'ordre en què es donava l'ordre de substitució, en un dels seus vists: «s'invoquen no res menys que tres textos legals — les RR. OO. 14 d'agost del 1885 i 31 de març del 1887 i R. D. de 30 de setembre del 1900 —, les quals disposicions preceptuen que quan no hi hagin mitjans d'atendre amb prontitud i eficàcia la substitució en les condicions que marca l'article 46, es cobriran interinament les vacants amb persones que reuneixin l'aptitud necessària per a aquests càrrecs, encara que no hagin pertanyut a Ajuntaments anteriors.»

Doncs bé, ens trobem en el cas que el Conseller de Governació podia optar entre l'aplicació d'aquestes Reials ordres i Reials decrets o podia nomenar les persones que volgués, i el Conseller de Governació, que és un dictador, no va voler fer això i va dir: A Sant Celoni ha quedat un Regidor radical i un Regidor d'esquerra? Vosaltres formàreu part d'aquesta Comissió. L'únic nomenament directe és el de la Presidència d'aquesta Comissió gestora i no ha volgut, per tant, tenir l'absoluta facultat de nomenament directe dels tres membres de la Comissió.

El Sr. VALLÈS I PUJALS: Perquè llavors no n'hauríeu tingut més que un, i ara en teniu dos!

El Sr. CONSELLER de Governació: Quedem que no ha volgut aplicar aquest precepte de la Llei.

Segons cas, Cardona. No hi ha Comissió gestora; queden tres Regidors, s'ha nomenat Alcalde entre aquests tres Regidors. Tercer cas, Ulldes. S'ha fet el nomenament automàtic entre els mateixos Regidors de l'Ajuntament. I hi ha més. És que és un atac al Parlament, i a allò que legisli el Parlament, una disposició dictada per una ordre quan la V. S. sap perfectament que dintre de l'hermenèutica de l'administració municipal és una pràctica acostumada el que es donin disposicions de caràcter general perquè tothom sàpiga a què atendre's? És que una disposició que només obliga el Conseller de Governació, que la pot rectificar el mateix Conseller de Governació, pot atacar en res les facultats legislatives del Parlament? És que un cas que és potestatiu seu, absolut del Conseller de Governació, pot topar amb les facultats innegables del Parlament de Catalunya? No; perquè si una disposició és considerada de caràcter general i la considera el Conseller de Governació, amb la mateixa facultat el Conseller de Governació pot deixar de considerar-la com una disposició de caràcter general.

Jo crec, senyor Vallès i Pujals, que ja he intentat — no sé si ho hauré pogut aconseguir — cessar en el seu ànim aquelles acusacions legalistes amb què impugnava les disposicions del Conseller de Governació. Si no ho he aconseguit no serà perquè jo no tingui raó, sinó degut a la meua manca de facilitat d'exposició i d'argumentació. És la meua poca experiència, si de cas, la que haurà fallat en aquest cas; no és que jo no tingui textos legals en els quals aquestes disposicions hagin estat regularment dictades.

Però ve la tercera part, la més curta. Breus paraules, però és la que a mi m'interessa més. És l'aspecte polític que ha volgut donar les determinacions preses pel Conseller de Governació i és un aspecte tan polític, que no solament ha volgut oposar-me contra les meves disposicions a un organisme al qual jo tinc tanta estimació i tant afecte com la Federació de Municipis, sinó que inclús ha volgut anar més a l'entranya viva del problema i ha volgut oposar-me contra mi els membres de la mateixa Majoria que són del meu Partit, dient que estaven en contraposició amb aquesta forma d'actuació que tenia el Conseller de Governació. Ah, senyor Vallès i Pujals! Si per un moment jo suposés que això pogués ésser cert, si jo per un moment suposés que totes aquestes faltes i extralimitacions de caràcter legal fossin certes, podia tenir un encongiment d'espatlles i pensar: «no tothom té aquella preparació necessària per a ocupar el càrrec, i hom s'ha d'esperonar a voler ocupar aquest càrrec dignament, i això solament seria per mi un estímul». Però les consideracions d'ordre polític que la V. S. ha volgut oposar contra meu, la suposició que jo he actuat en contra d'un ambient no solament del Partit que representa la V. S., sinó contra el meu Partit com representa la Comissió de Governació dintre del Parlament de Catalunya, això sí que li dic a la V. S. que ha sabut posar el dit a la llaga, aquí sí que la V. S. m'ha fet mal; però per damunt de tot, a mi que em veureu contestar sempre amb un somriure als llavis quan es parla de certes coses que sembla que tenen certa gravetat i que volen deixar el Conseller de Governació mal parat, en aquestes altres coses que per a mi representen un afecte, que són coses d'ideologia, jo li dic a la V. S.: Si jo cregués que no tenia la confiança dels meus amics, aquest Conseller de Governació tindria prou dignitat per a marxar del lloc que està ocupant. (*Aplaudiments en la Majoria.*)

El Sr. ESPANYA: La té absoluta.

El Sr. PRESIDENT: Se suspèn aquest debat.

Contestació a un prec sobre la situació d'uns treballadors de Prat del Llobregat

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: En la sessió de divendres, dia 26 de maig, el Diputat senyor Gerhard va dirigir a aquest Conseller una pregunta, que no vaig poder contestar per estar absent del Parlament.

Després, tampoc no m'ha llegut d'estar aquí present per a donar la meua resposta tal com desitjava el senyor Gerhard, i fins avui no m'és possible de fer-ho. Explicava el senyor Gerhard el cas d'uns obrers o d'uns arrendataris de la Colònia Prat, em sembla, de Prat del Llobregat, que són amenaçats de desnonament, de llençament, perquè no poden pagar el seu arrendament. Fonamenta la impossibilitat de pagar per les circumstàncies econòmiques que s'han creat en virtut de formes d'aplicació de contingents, de dificultats econòmiques que han fet que aquests pagesos no poguessin vendre els seus productes i es trobessin impossibilitats de poder pagar. Davant d'aquest cas de força major, creia el senyor Gerhard de què havia d'estimular l'acció del Conseller de Justícia i Dret a fi que vegés si a això s'hi podia posar remei. El Conseller de Justícia té el sentiment de manifestar al senyor Gerhard que en aquest cas no li serà possible d'intervenir. Si aquest llençament es fes de conformitat amb la Llei que ara s'està discutint, i que hem d'esperar que aviat serà Llei de Catalunya, aquest llençament serà ferm; si es fa en contra de les disposicions d'aquesta Llei, aquest llençament serà nul, i, per tant, haurà d'ésser reposat i reposats al seu estat de dret actual aquells que siguin objecte d'aquesta mena d'agressió. Però el Conseller de Justícia, en això no hi té res a fer, no hi ha manera de poder-hi intervenir. És més. Si hem d'aplicar l'estat de dret actual, hem de reconèixer que, existint o regint encara el Codi civil, no permet d'oposar-se al llençament pel fet de què hagin sofert en el seu preu les mercaderies que, venudes, havien de donar lloc a què el pagès pogués satisfer els seus arrendaments. L'article 1575 del Codi civil, únicament autoritza la rebaixa de la renda, el preu de l'arrendament, en cas de pèrdues de més de la meitat de fruits motivada per causes fortuïtes, extraordinàries i imprevistes. Però si això no estava ja ben clar, em penso que és a l'article següent, o sigui el 1576, que es dicta una disposició que fa impossible que en aquest cas hi hagi possibilitat d'allegar el succeït com una cosa que estigui compresa en l'article anterior, perquè l'article 1576 diu que en quant als fruits no hi cabrà aquesta excepció per pèrdua de més de la meitat quan aquesta pèrdua hagi esdevingut després que els fruits han estat ja arrancats de la terra. Per tant, no es pot aplicar l'article 1575, perquè l'article 1576 ho fa impossible. Jo no dic això ara per a justificar, ni per a defensar, ni per a atacar aquesta actitud que hagin pres, ni els propietaris, ni els treballadors de Sant Feliu; jo només vull significar al senyor Gerhard que, malgrat la bona intenció d'aquest Conseller, no tinc manera ni directa ni indirecta d'intervenir-hi, perquè els fonaments del dret que encara estan regint avui, no ho permeten, i per altra banda, tampoc no ho permet l'estat del traspàs de serveis de Justícia en el moment actual.

Jo, però, aprofito aquesta ocasió per a descarregar-me d'un pes que tinc al damunt. Jo em penso que en el nostre país no deu haver-hi un concepte prou clar del que representarà la funció d'aquest Conseller de Justícia, no ja des d'ara, sinó el dia que estigui fet el traspàs de serveis.

Em penso que no deu haver-hi un concepte prou clar de quina serà aquesta funció, perquè m'estan demanant coses que comprenc que ara ni mai no podrà fer el Conseller de Justícia. Necessito fer aquesta declaració per a veure si per una banda em justifico d'un sentiment i d'una idea que tinguin de mi, que jo no tinc de mi mateix, i per altra banda per si es procura alleugerir una mica la feina d'aquest Conseller de Justícia i del que el succeïxi, perquè no rebi a cada moment invitacions d'intervenir en forma indeguda en l'Administració de justícia.

El Sr. COMORERA: Per a evitar conflictes, mai és indegut.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Jo crec, senyors, que poden ésser certes les denúncies que s'em fan i poden produir-se sentències errònies i sentències injustes, perquè tant els Jutges com aquells als quals ells apliquen la justícia són homes, i d'homes és l'errar, i jo també em puc errar, i tots ens podem errar; crec que poden haver-hi sentències injustes, però crec que encara seria més terrible que l'existència d'aquestes sentències injustes, que els Consellers de Justícia s'atribuïssin el dret de poder influir en les sentències que se'm fan i pden produir-se sentències no es produïssin.

El Sr. SOL: Això és l'honrat.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Jo, ni ara, ni quan hi hagi el traspàs de serveis, no usaré de l'autoritat que em doni l'estar en aquest lloc per a violèptar, ni tan sols per a defensar, la justícia als homes que estan encarregats d'administrar-la. Jo crec que allà on no hi ha independència, no del Poder judicial, perquè no sé si és poder o funció, on no hi ha independència completa per a aquells que han d'administrar la justícia, no hi ha llibertat, i jo, que sóc partidari d'aquest sentit democràtic de la llibertat, no puc passar perquè el Poder públic, l'administració, pugui exercir violències sobre d'aquells que administren justícia, perquè fallin en un sentit determinat les coses que s'han sotmès a la seva funció; no ho faré i crec que no ho he de fer i que aquest meu obrar serà el millor; jo em posaré en el mateix sentit, en el mateix pla, d'aquesta opinió que ha produït els escàndols del temps de la Dictadura, la protesta d'aquelles intervencions de «La Caoba» amb el senyor Primo de Rivera, i recordaré el cas vergonyós d'un home que, exercint un càrrec ministerial, féu tals pressions damunt d'un Jutge d'aquesta ciutat, que li va produir una depressió...

El Sr. TRIAS DE BES: La mort, la mort.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: De tal manera que li va ocasionar la mort. Dic que totes aquestes coses han produït un sentiment viu de protesta en l'opinió, i és que l'opinió sent la justícia de la mateixa manera que jo la sento i la defenso aquí. Crec que en el cas excepcional que hi hagi un Jutge que falti al seu deure, que no compleixi les Lleis, que se li pugui provar la seva venalitat, hi haurà correccions disciplinàries que es podran exercir damunt d'aquell home, però no per anar a influir en les decisions, sinó per a corregir les extralimitacions, si les comet, i dintre els termes i procediments que la Llei posa a

la disposició d'aquell que pugui exercir aquestes facultats disciplinàries. Però, altrament, anar a intervenir, com se'm demana a cada moment, perquè podria portar un munt de cartes en les quals se'm diu: «Senyor Conseller de Justícia: miri que tal jutge ha de fer tal sentència i miri que ho faci en tal sentit... Miri que s'ha de fallar un plet i miri que es falli en tal sentit... Vegi que s'ha comès un atropell...» Això, no, això, no! Jo he d'ésser aquí com a Conseller de Justícia l'escut del jutge que compleix amb el seu deure, l'escut del qui exerceix la seva funció i de cap manera jo he de ficar-me, ni ara, ni mai, ni en cap moment, m'he de ficar en la funció judicial que està confiada a la seva rectitud de consciència.

(Dels bancs de la Minoria socialista es dirigeixen frases al senyor Conseller de Justícia i Dret i també als senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana, amb els quals s'inicia un diàleg.)

El Sr. PRESIDENT: Senyors Diputats: Estàvem davant d'un debat antireglamentari. El senyor Conseller de Justícia i Dret ha contestat un prec del senyor Gerhard, fet dies enrera. Unicament el senyor Gerhard, si vol, pot fer ús de la paraula.

El Sr. SERRA I MORET: La contestació del senyor Conseller de Justícia i Dret ens obliga a fer ús de la paraula.

El Sr. PRESIDENT: No es pot convertir un prec en interpellació per la sola indicació d'un senyor Diputat. Si el senyor Gerhard vol fer ús de la paraula, la Presidència li concedeix amb molt gust, puig que ell, que va fer el prec, pot fixar els termes en el sentit que cregui la Minoria d'Unió Socialista. Té la paraula el senyor Gerhard.

El Sr. GERHARD: Dues paraules, simplement, per a agrair, de moment, al senyor Coromines, en allò que a mi m'afecta l'amabilitat i la deferència de les seves manifestacions. Perquè el senyor Coromines ha parlat de moltes coses que a mi no m'afecten absolutament per res.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No l'afecten a vostè ni als seus companys, perquè no ho he dit per vostè.

El Sr. GERHARD: Tinc interès en fer remarcar que jo no havia demanat al senyor Conseller de Justícia i Dret, i les meves paraules estan ben clares en el DIARI DE SESSIONS, que jo no havia demanat ni se m'havia ocorregut demanar al senyor Conseller de Justícia que ell fes una coacció, com ha volgut venir a suposar, en el sentit que la sentència, en el cas dels obrers del Prat, fos en un o en altre sentit. Rectificant aquest extrem, jo he de declarar que, naturalment, em faig càrrec que el principi, que la doctrina que sustenta el senyor Conseller de Justícia i Dret, és la bona. Efectivament, cal mantenir i afermar la independència dels jutges. Nosaltres no hem sustentat mai que no s'hagués de fer així. I cal mantenir i afermar aquesta independència, perquè aquesta constitueix, en definitiva, la més sòlida i més segura garantia d'imparcialitat i de justícia. I és que, senyors Diputats, el mal no està pas en el fet que els jutges siguin independents; el mal està, més aviat, en el fet que, per la forma com han vingut les coses, molts dels encarregats d'administrar la justícia no han sabut, o no han volgut, o no han pogut, adaptar-se a

la nova legalitat que hem instaurat i que ara tractem d'estructurar. Naturalment que és aquest un mal que té les seves arrels molt fondes, que exigeix una reforma profunda, reforma que nosaltres desitgem, que la nostra Minoria desitja fermament, però que jo no sóc pas el més indicat, i menys en aquest moment, per a proposar ara a la Cambra. A part d'això, si no ho he entès malament, m'he semblat copsar en les paraules del senyor Coromines, en la primera part de les seves manifestacions, un aspecte que crec que val la pena de subratllar i recollir per tal que aquest petit debat pugui tenir almenys alguna eficàcia. I és el que fa referència a la possibilitat, fins i tot a la conveniència, que els abusos com el que vaig tenir l'honor d'exposar l'altre dia a la Cambra siguin compresos, en una forma o altra, dintre d'aquesta Llei que ara estem elaborant. I crec que val la pena de subratllar aquest aspecte de les paraules del senyor Coromines perquè elles serviran, indubtablement, de fre a l'impuls que potser senten alguns propietaris d'obtenir, per mitjans habilidosos, situacions avantatjoses, situacions de fet que després tinguin el prestigi i la fermesa de la cosa jutjada. I és evident que si els propietaris comprenen que els treballadors tindran, en virtut de la nova Llei, un recurs contra aquestes sentències, àdhuc les que hagin estat executades davant la Comissió arbitral, és evident, dic, que quan es facin càrrec que aquests procediments habilidosos de poca cosa els han de servir, és evident, repeteixo, que hi renunciaran, amb la qual cosa, en definitiva, hi sortiran guanyant la Justícia i Catalunya. I res més.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: No és per a contestar al senyor Gerhard, sinó per a fer una manifestació. Jo he dit que aprofitaria aquesta ocasió d'haver-me adreçat una pregunta respecte d'un cas concret, per a procurar a veure si contribuïa a què el nostre poble tingués una millor idea del que serà la funció del Departament de Justícia quan tinguem traspassats aquests serveis, però de cap manera no podia jo prendre peu ni podia alludir els companys de la Minoria Socialista, dels quals no he rebut cap carta demanant-me que intervingui en un sentit ni en un altre sentit en l'administració de Justícia. Si no en tenen prou amb aquesta manifestació, sóc home que ataca quan ha d'atacar, però que em remordiria la consciència si deixés pesar damunt d'altres persones acusacions que no tinc dret a fer i que, per altra part, foren completament injustes.

El Sr. SERRA I MORET: Restem completament satisfets.

El Sr. PRESIDENT: Resta clos l'incident.

Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu al Projecte de Llei per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu

El Sr. PRESIDENT: Estava pendent de votació l'article 6.º Votació ordinària?

Diversos Srs. DIPUTATS de la Minoria de Lliga Catalana: Votació nominal.

El Sr. PRESIDENT: Votació nominal. Els senyors Diputats que diguin que SÍ, voten a favor de l'article; els senyors Diputats que diguin que NO, el rebutgen.

(Es procedeix a la votació nominal. Es aprova l'article 6.º per 47 vots contra 11. Senyors Diputats que han dit SÍ:)

Sr. Coromines.
Sr. Andreu.
Sr. Armendares.
Sr. Armengol.
Sr. Arnau.
Sr. Balart.
Sr. Bancells.
Sr. Barrera.
Sr. Battestini.
Sr. Biibeny.
Sr. Canturri.
Sr. Casademunt.
Sr. Casanelles.
Sr. Cerezo.
Sr. Colldeforns.
Sr. Companys (J.).
Sr. Conillera.
Sr. Espanya.
Sr. Fàbrega.
Sr. Farreres i Duran.
Sr. Folch.
Sr. Galés.
Sr. Guinart.
Sr. Ibars.
Sr. Irla.
Sr. Mabre.
Sr. Mestres.
Sr. Mora.
Sr. Ribes.
Sr. Riera.
Sr. Rovira i Virgili.
Sr. Sellés.
Sr. Sauret.
Sr. Serra i Húnter.
Sr. Soler i Bru.
Sr. Simó i Bofarull.
Sr. Tauler.
Sr. Viadiu.
Sr. Comorera.
Sr. Fronjosà.
Sr. Ruiz i Ponseti.
Sr. Serra i Moret.
Sr. Bru.
Sr. Rouret.
Sr. Gerhard.
Sr. Dot.
Sr. Casanoves.

Senyors Diputats que han dit NO:

Sr. Abadal.
Sr. Carreres i Artau.
Sr. Duran i Ventosa.
Sr. Rovira i Roure.
Sr. Sol.
Sr. Tries de Bes.
Sr. Tallada.
Sr. Valls i Taverner.
Sr. Vallès i Pujals.
Sr. Ventosa i Calvell.
Sr. Martínez i Domingo.)

El Sr. PRESIDENT: Resta aprovat l'article 6.º. Article 7.º. Hi ha un vot particular; el senyor Secretari llegirà aquest vot particular de la Minoria socialista.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular el següent vot particular a l'article 7.º del dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu:

Com a excepció de la doctrina que estableix el condomini dels fruits que s'obtenen en els contractes a parts, atès el caràcter especial i d'eficàcia transitòria d'aquesta Llei, la falta de lliurament de fruits pel conreador ocorreguda des del 14 d'abril del 1931, es considerarà purament i simple com a cas d'incompliment de contracte.

Palau del Parlament, 26 de maig del 1933. — J. Comorera i Serra i Moret.»

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: Senyors Diputats: Com que a aquest vot particular no li donàvem més que un valor d'estil, i davant de l'oposició que hi ha fet la Comissió, no tenim interès en mantenir-lo i el retirem.

El Sr. PRESIDENT: Resta retirat el vot particular. Va a procedir-se a la votació de l'article 7.º.

El Sr. CARRERES I ARTAU: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Carreres i Artau, per a parlar sobre la totalitat de l'article 7.º.

El Sr. CARRERES I ARTAU: La nostra impugnació podria dir-se que, sense ésser una impugnació purament formal, obeeix a una raó de principis. Nosaltres havíem acceptat el redactat d'aquest article tal i com venia articulat en el Projecte de la Comissió Jurídica Assessora, que acceptàvem en tot el seu conjunt. Tal com allí anava redactat aquest article, responia a un sistema que nosaltres vàrem qualificar de sistema d'equitat. Tal com aquest article ha estat desarrelat, per dir-ho així, i transportat a aquest Projecte de Llei en el qual, com ja vaig tenir ocasió de dir una altra vegada, s'han aprofitat elements que cada un de per si té un valor, però que acoblats, sense tenir la inspiració de la justícia equitativa, han produït una cosa monstruosa — ho dic amb tots els respectes —. Tal i com aquest article ha estat incrustat, no organitzat ni inspirat en el sentit d'equitat, nosaltres no podem acatar-lo. És en aquest sentit que nosaltres ens oposem a aquest article tal i com hi ve col·locat en el conjunt d'aquesta Llei, que no he de repetir la qualificació que ens mereix.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de l'article 7.º Votació ordinària. Els senyors Diputats que votin en contra de l'article, que tinguin l'amabilitat d'aixecar-se. (S'aixequen els senyors Diputats de Lliga Catalana.) Resta aprovat l'article 7.º, amb els vots en contra de la Minoria de Lliga Catalana. Article 8.º Hi ha una esmena i un vot particular. Doni's compte del vot particular.

(Entra l'honorable senyor Conseller d'Agricultura i Economia.)

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen tenen l'honor de formular el següent vot particu-

lar al dictamen de la Comissió especial sobre el Projecte de Llei relatiu a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu:

"L'article 8.^è quedarà suprimit."

Palau del Parlament, 26 de maig del 1933. — Serra i Moret i Comorera.»

El Sr. SERRA I MORET: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Serra i Moret.

(Ocupa la presidència el Vice-president segon, senyor Martínez i Domingo.)

El Sr. SERRA I MORET: Senyors Diputats: Poques paraules, per a defensar el nostre vot particular, en el qual es propugna solament per la supressió de l'article 8.^è. Es solament la conseqüència de la doctrina que nosaltres hem defensat sempre aquí, és a dir, que no hi hagi desigualtat de tracte entre els conreadors. Aquí, en aquest article 8.^è, es diu que els contractes no afectats per conflictes anteriors, no podran donar lloc a l'exercici d'accions de desnonament, etc. Nosaltres entenem que s'ha de generalitzar sempre; ho hem dit i ho hem repetit, i no voldríem que una Llei tingués caràcter excepcional, i que uns puguin acollir-s'hi i altres, no. Com que aquests arguments nostres els hem esgrimit constantment en el transcurs de la discussió d'aquesta Llei, no cal repetir-los ara, perquè no és el nostre desig obstruccionar aquesta Llei que desitjaríem veure aprovada el més aviat possible. Sostenim aquest vot particular perquè el considerem necessari, perquè és una conseqüència lògica de la nostra doctrina. I no demanem res més que la votació ordinària.

El Sr. PRESIDENT: La Comissió?

El Sr. GALÉS: Per a agrair els termes de brevetat amb què ha exposat el distingit company la posició de la Minoria socialista, i per a dir que igualment, per posició lògica dintre de la nostra manera de veure el problema, ens veiem obligats a rebutjar l'acceptació d'aquest vot particular.

El Sr. PRESIDENT: Es rebutja?

El Sr. SERRA I MORET: Amb els nostres vots a favor.

Els Srs. VENTOSA I CALVELL I TRIES DE BES: I els nostres.

El Sr. PRESIDENT: Resta rebutjat, amb els vots a favor d'Unió Socialista i de Lliga Catalana, i en contra els de la Majoria. Un altre vot particular, que el senyor Secretari llegirà.

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que sotasignen formulen a l'article 8.^è del dictamen sobre la Llei especial per a la solució dels conflictes pendents derivats dels contractes de conreu, el següent vot particular:

Dit article quedarà redactat així:

"Des de la promulgació d'aquesta Llei fins a la de la Llei de contractes de conreu, els contractes no afectats per conflicte anterior a l'exercici de les accions de desnonament o resolució del contracte, tindrà lloc només que en els casos següents:

a) Per manca de pagament del preu d'arrendament o quota-part fins ara establerta.

b) Si el conreador abandona o destina la

terra a ús distint del pactat en el contracte i que la faci desmerèixer o per altra causa la malmet.

c) Per cedir-la el conreador a subarrendament del propietari."

Palau del Parlament, 13 de juny del 1933. — Abadal, Carreres i Artau, Tries de Bes i Rovira i Roure.»

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS: La Comissió no accepta aquest vot particular.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Abans que tot, jo he d'advertir a la Comissió que, per un error de còpia, falten aquí unes paraules i en sobren altres en el primer paràgraf. L'abast d'aquest vot particular, com ja poden comprendre els senyors Diputats, és molt senzill. Aquí es presenta una situació excepcional, amb la qual es modifica essencialment el Dret civil; el Dret civil, en situacions a les quals no fa referència aquesta Llei, tal com és el criteri de la Majoria. I àdhuc, centrant-nos en el punt de mira de la majoria de la Comissió, no hi ha cap raó ni motiu per a excloure causes que són completament alienes a l'essència mateixa del conflicte i que poden donar lloc a accions de desnonaments o resolutòries del contracte. Per exemple, l'apartat b, si el conreador abandona o destina la terra a ús distint del pactat en el contracte, que la desmereixi o malmeti. Com ja se sap, això està reconegut pel Dret civil, i a més és aliè en absolut a allò que és l'essència del conflicte. L'últim és en el cas de cedir el conreador a subarrendament, sense permís del propietari. Això encara abona més la finalitat que s'ha exposat aquí mantes vegades, de la distribució, de la manera com s'ha vist la distribució de la terra per part de la Comissió i àdhuc per la Minoria d'Unió Socialista. Crec que no es refereix per res a la visió que té la Comissió sobre aquests conflictes, sobre l'abast d'aquest tema.

Jo em penso, que si hi reflexiona una mica la Comissió, veurà que això no té res de pecaminós, des del punt de vista seu, i en canvi ve a desconeixer un dret essencial que és molt fort per una Llei excepcional que no afecta a aquests contractes en el qual es refereix a allò que aquest vot particular pugui representar. Jo agrairia a la Comissió que m'expliqués perquè no ho accepta.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Galés.

El Sr. GALÉS: Tractaré d'explicar-me, corresponent a aquest canvi de tàctica tan agradable que sembla notar-se en la Minoria de Lliga Catalana.

El Sr. TRIES DE BES: Em sembla que no havia de fer cap discurs de tesi en això. «Ni contigo, ni sin ti», que diuen els castellans.

El Sr. GALÉS: M'ha semblat molt bé i el felicito. Nosaltres no admetem aquest vot particular, perquè creiem que en l'article 6.^è estan compresos aquells casos de manca de pagament i abandonament del conreador. Això en l'article 6.^è, si no ho recordo malament, hi ve comprès. És l'essència que es va acceptar, precisament, ahir. Hi

hauria únicament aquest afegit del cas de cedir al conreador a subarrendament del propietari, diu aquí...

El Sr. TRIES DE BES: No, no, perdoni. Falten aquí tres paraules, sense les quals no té sentit «sense permís del propietari».

El Sr. GALÉS: En el sentit, doncs, complet, faltaria només afegir aquest punt, i aleshores nosaltres estàvem tranquils respecte a aquest particular, perquè un dels articles vinents diu que de totes les interpretacions i aplicacions en respondran, en darrer terme, les Comissions arbitral.

És a dir, que quan hi hagi un cas d'evidència que s'hagi conculcat el contracte, que se l'hagi tret de la seva vertadera significació i ús, la Comissió arbitral, si és que hi ha dubte, serà la que serà suficient per a aplicar els principis generals de Dret. De manera, que no anem a fer una excepció i dir totes les excepcions, sinó aquelles que diu la Llei. Altra vegada estem en aquell criteri respecte de què si la Llei no distingeix res, s'ha de distingir únicament el que diu la Llei i es diuen les excepcions pel cas que hagin de regir, i quan no es diu excepcions, que no regeixin tals excepcions.

El Sr. TRIES DE BES: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Tries de Bes.

El Sr. TRIES DE BES: Nosaltres trobaríem bé aquesta teoria sentada pel senyor Galés, si l'article 8.º estés redactat d'altra manera; però aquí és preceptiu, perquè diu: «des de la promulgació d'aquesta Llei transitòria, fins a la de la Llei de contractes de conreu, els contractes no afectats per conflicte anterior, no podran donar lloc a l'exercici de les accions de desnonament o resolució del contracte, si no és per manca de pagament de la renda fins ara establerta.»

Ara bé: per bona voluntat que tingui la Comissió arbitral, i per una interpretació amplíssima que se li pugui donar al que siguin incidències, això és un cas terminant d'exclusió d'altres causes de desnonament i d'acció resolutòria. De manera que em sembla que és anar més lluny del que es va. I si aquí la Llei no ho diu, no pot la Comissió arbitral interpretar-ho d'altra manera, perquè és d'exclusió perfecta, absoluta, clara i terminant.

Jo crec que aquest extrem deuríem mirar-lo molt per a veure si trobem una fórmula.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyor Tries de Bes; em sembla que això no cal que ho posem aquí; i en tot cas s'hauria de pensar si hi cap allò dels subarrendaments, perquè l'altre no és necessari.

Si un pagès abandona la terra, se'l treurà per manca de pagament, perquè no hi haurà ningú que tingui la humorada de pagar l'arrendament i abandonar la terra.

Per a evitar certs casos, nosaltres trobem bé que no es parli de tot el que pot succeir i més tenint en compte que aquesta Llei regirà fins al 31 de desembre...

El Sr. TRIES DE BES: Però aquest article 8.º caldria suprimir-lo.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: ...i no és qüestió d'anar a complicar les coses. En canvi, en deixar la petita perspectiva d'un desnonament per altra causa que no sigui la falta de pagament, podria donar lloc a judicis de deshauci que més val que no s'inciïn.

Cal suposar, per exemple, que en un cas, en lloc de tenir sols vinya, s'haguessin plantat entre rengle i rengle de ceps, patates, i allò podria ésser una causa de desnonament. En aquests casos amb una mica de violència, violència que desgraciadament ja existeix i no necessitem crear-la, això donaria lloc a una sèrie de discussions que nosaltres creiem que amb una declaració clara i rotunda estem en el deure d'evitar.

Aquesta Llei regirà fins al 31 de desembre, i no val la pena que per mig any compliquem la Llei, i per això diem que únicament podran haver-hi casos de deshauci per manca de pagament.

El Sr. PRESIDENT: ¿Es rebutja el vot particular?

(*Dissentiment en la Minoria de Lliga Catalana i assentiment en els altres escons.*) Resta rebutjat el vot particular, amb el vot a favor dels senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana. El senyor Secretari llegirà una esmena a l'article 8.º

El Sr. SECRETARI: «Els Diputats que subscriuen tenen l'honor de formular la següent esmena al dictamen sobre el Projecte de Llei especial per a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu:

Article 8.º S'hi afegirà el següent paràgraf:

«El mateix dret podrà exercir-se en els contractes afectats per conflicte anterior en els casos següents:

a) En les collites anteriors a la presentació d'aquesta Llei, per manca dels pagaments que hagin de fer els conreadors d'acord amb l'article 6.º

b) En les collites posteriors, per manca de pagament de la renda o quota-part establerta de conformitat amb aquesta Llei.»

Ventosa, Duran i Ventosa, Vallès i Pujals i Tallada.»

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS: Aquesta Comissió no ha rebut encara aquesta esmena. En el nostre expedient no consta haver-se rebut aquesta esmena ni una altra que em sembla que s'acaba de presentar aquesta tarda referent a l'article que s'està discutint. És cert, o no?

El Sr. CANTURRI: És que s'ha invertit l'ordre de discussió.

El Sr. TRIES DE BES: Sí, aquesta darrera, sí; però l'altra fa dies que està presentada i és purament de redacció.

El Sr. GALÉS: Perfectament, havíem contès l'esmena que s'acaba de presentar en aquests moments. L'esmena que s'ha llegit, en efecte, ha quedat examinada per la Comissió, i la Comissió ha decidit rebutjar-la a reserva del que aquí es pogués acordar.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Ventosa i Calvell té la paraula.

El Sr. VENTOSA I CALVELL: No sé la sort que correrà aquesta esmena; però crec sincerament que la Comissió, àdhuc dintre del seu criteri, hauria d'acceptar-la. Anem a exposar les raons en què fonamentem aquesta creença. En l'article 8.^è de la Llei es fa referència a les accions de desnonament en els contractes no afectats per conflictes anteriors, però no es parla dels contractes que hagin estat afectats per conflictes anteriors i, per tant, vinguin compresos dintre d'aquesta Llei. En aquests contractes afectats per conflictes anteriors a l'article 6.^è disposa la manera com hauran d'efectuar-se els pagaments, dient que s'estaurà un termini i si han d'ésser en fruits o en metàl·lic, etc. Però nosaltres hem de saber què és el que passarà en el cas de no complir-se, de no efectuar-se el pagament en els terminis que hagi establert la Comissió arbitral. I nosaltres diem que en aquests casos de contractes d'arrendament afectats per conflictes anteriors, si el pagament no s'efectua en el temps determinat per la Comissió arbitral, d'acord amb l'article 6.^è, hi haurà lloc a l'acció de desnonament; i en quant a les collites posteriors, és una conseqüència d'haver-se acceptat el principi de què havien d'ésser pagats en quant al 50 per 100, és a dir, en la proporció establerta en l'article 2.ⁿ en l'acte de la collita; però si no s'efectua el pagament en aquestes collites posteriors a la presentació del Projecte de Llei, la conseqüència necessària, perquè és una aplicació del mateix principi de l'article 8.^è, és que s'apliqui l'acció del desnonament. Per consegüent, no és més que l'aplicació dels vostres mateixos principis als contractes afectats per conflictes anteriors, el no compliment, o els terminis establerts per la Comissió arbitral, o del pagament en quant a les collites anteriors, i és evident que ha de donar lloc a l'exercici de l'acció de desnonament. Això és el que proposem en aquesta esmena, i creiem que la Comissió, dintre dels mateixos principis, hauria d'acceptar-la, perquè si no ho accepta quedarà sense base en aquesta Llei, que es presta a tota classe d'interpretacions i de conflictes.

El Sr. GALÉS: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula la Comissió.

El Sr. GALÉS: Tractant-se de què aquesta esmena va ésser refusada en principi per la Comissió, en absència dels companys de la Minoria de Lliga Catalana, de manera que no vàrem poder escoltar les seves explicacions...

El Sr. CARRERES I ARTAU: No.

El Sr. GALÉS: ...i havent-hi una altra esmena que acaba d'ésser presentada aquesta tarda, jo demanaria a la Cambra que es passés a reunir la Comissió per a deliberar sobre l'esmena.

El Sr. PRESIDENT: ¿Acorda la Cambra suspendre la sessió perquè passi a reunir-se la Comissió? (Assentiment.) Es suspèn la sessió per deu minuts.

(L'altra esmena a la qual s'ha referit el senyor Galés, és la següent:

«Els Diputats que sotasignen presenten a l'article 8.^è la següent esmena:

El dit article quedarà redactat així:

"Durant la vigència d'aquesta Llei els contractes..." (La resta igual).

Palau del Parlament, 14 de juny del 1933. —

Ventosa, Duran i Ventosa, Tallada i Vals i Taverner.»)

(La sessió es reprèn a un quart de nou de la vetlla, sota la presidència del senyor Casanoves. Un senyor Secretari dóna lectura a la redacció definitiva de l'article 8.^è)

«Article 8.^è Durant la vigència d'aquesta Llei transitòria tant els contractes no afectats com els afectats per conflicte anterior, no podran donar lloc a l'exercici de les accions de desnonament o resolució del contracte si no és per manca de pagament de la renda fins ara establerta pel que toca als primers o de la que s'estableix segons aquesta Llei en quant als altres.

El fet de la manca de pagament haurà de provar-se per compareixença de les parts davant de la Comissió arbitral de Districte, la qual decidirà si hi ha manca de pagament o no.»

El Sr. PRESIDENT: ¿S'aprova la nova redacció de l'article 8.^è?

El Sr. DURAN I VENTOSA: Preguem al senyor President que esperi que vingui al saló el senyor Abadal que, pel que es veu, ha fet algunes reserves en el si de la Comissió.

El Sr. PRESIDENT: Amb molt de gust. Esperarem a què vingui el senyor Abadal. (Entra l'esmentat senyor Diputat.) Senyor Abadal: el senyor Duran i Ventosa ha indicat la possibilitat de què la V. S. tingués interès en fer alguna manifestació en ordre a la nova redacció de l'article 8.^è.

El Sr. ABADAL: Efectivament. Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: El senyor Abadal té la paraula.

El Sr. ABADAL: Respecte a la nova redacció de l'article 8.^è, nosaltres no estem d'acord en què en lloc d'un sol judici, d'una sola acció per a poder arribar al compliment d'aquesta Llei, resulta que ara hi hauran dues accions diferents, una davant de la Comissió arbitral, i una altra després, perquè es pugui arribar al llançament en el cas de què n'hi hagi. La veritat és que la qüestió de pagament o manca de pagament és una qüestió merament de fet, i, per consegüent, no hi ha cap classe de necessitat de complicar la qüestió portant-la primerament a una Comissió, a l'objecte de si el fet de la manca de pagament existeix, per a arribar a les conseqüències del compliment de la Llei.

Tota complicació en aquest cas no és més que facilitar que els conflictes tornin, perquè aquesta complicació representa que no hi hagi possibilitat d'establir el fet sobre el compliment de la Llei, sinó que prèviament hi ha d'haver la prèvia situació de la Comissió arbitral perquè dintre d'ella no es faci més que agreujar el fet i del qual podrien venir les incidències que compliquen les coses. Per això no podem prestar nosaltres la conformitat a aquest article, i el nostre vot serà en contra.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Conseller de Justícia i Dret.

El Sr. CONSELLER de Justícia i Dret: Senyors Diputats: En ampliar, com s'ha ampliat en aquest cas, els casos de desnonament perquè abans només era pels no compresos en aquesta

Llei, i ara s'hi han inclòs, hem procedit a una petita discussió i ha sorgit el desig de veure qui feia els deshaucis i algú ha proposat que els fes la Comissió arbitral, i altres deien que els deshaucis els havien de fer els Jutjats ordinaris i s'ha posat de manifest breument el pro i el contra d'aquestes resolucions. Llavors, és a aquest Conseller que se li ha ocorregut recordar denúncies que darrerament s'han fet.

Als pobles la guerra civil està armada. Hi ha pobles en què el Jutge és rabassaire i falla en contra de totes les coses que vénen de part dels propietaris, hi ha altres Jutges propietaris que fallen sistemàticament en contra de les coses presentades pels rabassaires.

Jo he rebut la denúncia de casos com el següent. Un cas d'ells va ocórrer a Piera, que varen haver de resoldre nosaltres com a intermediaris i on el deshaucí ja s'havia fet amb ple desconeixement del deshauciat, el qual a les vuit o a les deu de la nit es va trobar amb el bestiar al carrer, i, no obstant, aquest home havia tingut la intenció de fer el pagament, i en intervenir un delegat de la Generalitat es varen donar tanta vergonya del que havien fet, que se'l va restituir al seu lloc.

Un altre cas és el de Pau. Aquí ha estat més gran, ja que l'arrendatari va comparèixer davant del Jutge, i anant de bé a bé — com pot fer-ho un pagès que no té cap obligació d'ésser advocat — va dipositar el diner de l'arrendament, però no va fer constar la paraula consignació, i el Jutge digué que com que no ho havia consignat, se l'havia de treure de la terra, i s'ha arribat al cas de què el dia següent de treure'l de la terra se li segava l'herba pel propietari, essent així, que fins en el cas del Dret civil se sap que l'arrendatari anterior té dret a recollir les collites.

Això ha fet entendre que la passió està tan generalitzada que convé posar entre uns i altres aquest òrgan amistós de la Comissió, que és el que decidirà si hi ha falta de pagament o no. Jo no crec que això sigui molt complicat, i, en canvi, pot evitar molts atropells, tant a favor dels propietaris, com dels arrendataris, i és per això que demano al senyor Abadal que no insisteixi en la seva posició, perquè un xic de pau, en mig de tanta guerra, convé molt.

El Sr. ABADAL: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Abadal.

El Sr. ABADAL: He de dir al senyor Conseller de Justícia i Dret que nosaltres no posem cap entrebanc, únicament he fet constar que la nostra opinió era contrària a això, perquè ens semblava que el doble procediment complicava més bé que simplificava les coses, i així com d'un sol procediment poden venir aquests inconvenients que diu el senyor Conseller de Justícia i Dret, si hi ha dos procediments, poden venir els inconvenients dues vegades.

Fora d'això, nosaltres hem dit que la nostra posició era votar contra l'article.

El Sr. COMORERA: Demano per parlar.

El Sr. PRESIDENT: Té la paraula el senyor Comorera.

El Sr. COMORERA: En començar-se la discussió d'aquest article, la Minoria socialista tenia un vot particular en el qual proposava la supressió d'aquest. Demanaven llavors la supressió precisament per no estar d'acord amb el final de l'article 1.º, ja que con-

sideràvem necessari que aquest article es completés amb l'afegit que hi ha en el segon paràgraf resolt per la Comissió.

Enteníem nosaltres que genèricament el deshaucí per falta de pagament, sense la garantia dels pagesos que podien incórrer en aquesta manca de pagament, era una greu injustícia.

Una Llei, per a nosaltres, ha d'ésser justa i humana i si no no val la pena de què la fem, i encara que la manca de pagament sigui un fet real sempre hi ha d'haver l'apreciació del mateix fet i esbrinament de si és degut a mala voluntat del pagès o bé a causes alienes a la seva bona voluntat.

Per ningú és un secret que per a la majoria dels pagesos de Catalunya la situació econòmica d'avui és molt precària i per a molts milers de pagesos de Catalunya hi hauran dificultats serioses per a complir el que diuen els pactes i els contractes, perquè pactes i contractes s'han fet per temps en què els fruits de la terra valien moltes pessetes i s'han de complir avui que en valen molt poques.

El senyor Ventosa referint-se a un altre fet, reconeixia l'altre dia l'existència d'aquest fenomen. Deia que la patata de la Maresma ha perdut gran part del seu valor i que la civada ha perdut la meitat del seu valor. Tots sabem que al Pla del Llobregat també està depreciada la fruita i hi ha qui es pregunta si la gent es cobrarà el fruit del seu treball amb el rendiment de la collita.

Això vol dir que hi ha situacions de fet superiors a la pròpia Llei i que molts no podran complir els contractes, no per manca de voluntat, sinó per imposició de les circumstàncies, i no seria just ni humà que el pagès, que el treballador de la terra que volgués complir amb les seves obligacions i no pogués fer-ho per raons que no ha pogut preveure, com són la caiguda de preus i la manca de contingents, se'l llancés fora de la terra agreujant la seva situació i la de la seva família. Jo consideraria que una Llei que permetés això seria una Llei tan monstruosa que justificaria qualsevol actitud de rebel·lió per part de la gent perjudicada per tal de què no es complís ni en principi.

En proposar a la Comissió això hem tingut en compte aquesta situació nova i especial creada a l'agricultura de Catalunya per la situació interior i també per la situació internacional.

Nosaltres volem que la Comissió arbitral vegi d'una manera clara i ben demostrada — fàcilment demostrable d'altra banda — quins són els pagesos que no paguen el que diu el contracte però no per falta de voluntat, no per mala voluntat, sinó per la misèria, i en aquest cas volem que la Comissió digui que no és per manca de pagament. I en realitat no ho serà, perquè falta de pagament és quan no hi ha la voluntat de pagar, però quan aquesta voluntat existeix no pot parlar-se de falta de pagament, i llavors la Comissió arbitral, fent-se càrrec de les circumstàncies de cadascú, determinarà la forma en què el treballador podrà pagar en l'avenir el deute creat malgrat el seu desig.

Hi han altres qüestions importants que les Comissions arbitral s han de tenir en compte. Hi han situacions dels pagesos que per un mal ús

que no ens expliquem prou bé han de pagar alts arrendaments a la bestreta, i aquests homes estan en pitjors condicions que la generalitat dels pagesos de Catalunya, perquè hi ha en els camps uns fruits desvaloritzats i es veuran en l'obligació de pagar avançadament una anyada crescuda basada en collites de temps millors, i aquesta Llei seria injusta si aquests homes, per contractes que encara conserven certs usos, es veuen obligats a pagar a l'avançada un arrendament superior a les seves forces, i en no pagar es veuen llançats de llur terra per falta de pagament.

Es, doncs, per totes aquestes consideracions que nosaltres volíem reformar la redacció d'aquest article. Hem tingut la fortuna de què la Comissió acceptés la nostra suggestió gairebé sense discussió. Tan lògica i tan raonable era, que tant el senyor Conseller de Justícia com la Majoria de la Comissió només enunciativa la proposició nostra l'han incorporada al seu dictamen. Agraït a aquesta actitud de la Comissió. Ara, el que no m'explico és l'actitud de negació de Lliga Catalana, perquè la posició dels homes que no tenen cor davant la lletra de la Llei jo no l'he entès mai. Es un cas humà. La Llei l'ha de tenir en compte o no l'ha de tenir en compte. ¿Consideren els senyors de la Lliga Catalana que seria just, que seria jurídic, que els treballadors castigats per la crisi mundial, molt més castigats que els propietaris perquè aquests generalment tenen moltes més reserves econòmiques que el treballador de

la terra, considerarien just que a aquell home se'l llancés de la terra que ha treballat i que estima perquè hi té la seva sang, pel manament a una lletra del contracte, a una lletra de la Llei? ¿Es que la vida dels homes no és sempre superior a la lletra d'una Llei? ¿Es que la Llei que vagi contra la vida dels homes mereix cap classe de respectes? Nosaltres votarem ara molt gustosament aquest article.

El Sr. PRESIDENT: Va a procedir-se a la votació de la nova redacció de l'article número 8. Votació ordinària. (*En votació ordinària és aprovat l'article. Han votat en contra els senyors Diputats de la Minoria de Lliga Catalana.*)

ORDRE DEL DIA

per a la sessió de dijous

1. Precs i preguntes.
2. Continuació de la interpellació sobre política municipal del Govern de la Generalitat.
3. Continuació de la discussió del dictamen de la Comissió especial relatiu a la solució dels conflictes derivats dels contractes de conreu.
4. Discussió del dictamen de la Comissió relatiu a un Projecte de Llei per a la segregació de termes municipals.

(*S'aixeca la sessió a dos quarts de nou i dos minuts de la vetlla.*)

